

Jungtinių Tautų Seimas Svarsto Vengrijos Okupaciją

Nepaprasta Seimo Sesija Prasideda Ši Antradienį; Tęsis Tik Kelias Dienas Iki Paprastosios Sesijos; Ameriką Siūlo Pasmerkti Sovietų Rusiją Už Lai-
kymą Kariuomenės Vengrijoje Ir Už Ven-
grų Laisvės Nuslopimą.

Jungtinių Tautų seimas pradeda posėdžiauti ši antradienį. 81-os tautos atstovai kelioms dienoms renkasi į nepaprastą sesiją, o paskui pereis į paprastą ar eilinę sesiją. "Nepaprasta" sesija buvo suaukta, kad parodytų pasauliui, jog J. T. seimas visgi įdomiausiai Vengrijos įvykiais ir neskaitytų tų įvykių eiliniams dalykais, kuriuos galima svarstyti paprastoje seimo sesijoje. Tai yra kompromisas, nes J. T. seimo paskirtos komisijos pranešimas apie Vengrijos įvykius buvo padarytas dar šią vasarą, o to pranešimo svarstyti seimas susirenka tik kelias dienas anksčiau prieš paprastą sesiją.

J. T. seimo paskirtoji komisija iš kelių mažųjų valstybių diplomatų po ilgų aiškinimų, paskelbė, jog Vengriją sukilimas buvo spontaniškas, visos tautos sukilimas "prieš rusų okupaciją ir prieš nekenciamą bolševikų diktatūrą. Pranešimas sako, kad rusai su savo kariuomene vengrų tautos laisvę užsmaugė ir primetė kraštui ta pačia nekenciamą bolševikų diktatūrą.

J. T. seimas, apsvairstęs komisijos pranešimą, turės išnešti koki nors nutarimą. Amerika telkia J. T. organizacijos narius, kad jie pasmerktų rusų šeiminkavimą Vengrijoje ir kad reikalautų rusus ištraukti iš Vengrijos savo armiją. Jei J. T. seimas taip nutartų ir jei "Vengrijos klausimas" visa laiką būtų J. T. seimo darbuose, tai gal kada nors rusai ir sutiktų ištraukti iš Vengrijos savo armiją. Bent taip mano Amerikos delegatas J. T. organizacijoje, Henry Cabot Lodge, kurs mano, kad tik taip J. T. organizacija gali veikti į rusus. Greitos pagalbos vengrai iš J. T. organizacijos negali gauti, bet gal tik per ilgą klabinimą ir priminimą rusams, kad jie Vengrijoje yra šlykštūs ir nenekentami okupantai, rusai bus priversti ištraukti iš to nelaimingo krašto savo kariuomenę. Gal būt.

J. T. seimas, baigęs svarstyti Vengrijos klausimą, pereis į paprastą sesiją ir turės tarp kitų klausimų aptarti nusiginklavimo klausimą. Pereitą savaitę Sovietų Rusija, Amerika, Anglija, Prancūzija ir Kanada per savo delegatus nusiginklavimo komisijoj sutarė, kad delegatams nebėra ko kalbėtis apie nusiginklavimą ir nutarė savo posėdžius. Todėl klausimas iškils J. T. seime. Bet ar J. T. seimo kalbos pastumės nusiginklavimą pirmyn, labai abejojama. Rusai, po savo pasigyrimų apie tarpkontinentali-

nės raketos padirbimą, kalba drąsiai ir norėtų, kad nusiginklavimo klausime Vakarų valstybės priimtų pasiūlymus, kurie skamba gražiai, bet nenumato jokios nusiginklavimo kontrolės. Kadangi Vakarų valstybės rusų bolševikų žodžiams netiki, tai jos reikalauja aiškos kontrolės. Už to reikalo visas nusiginklavimo klausimas ir užkliuvo.

Prezidentas Vetavo Algų Pakėlimą

Prezidentas nepasirašė kongreso priimto įstatymo apie algų pakėlimą pašto ir federalinės valdžios tarnautojams. Pagal kongreso priimtą įstatymą maždaug 1,500,000 tarnautojų būtų gavę apie 850,000,000 dolerių metinio algų priedo, bet prezidentas sako, jog kongresas nepasiruošęs šiai algoms pakelti, o todėl prezidentas įstatymą vetuoja. Jei kongresas norės, tai kitais metais turės tą įstatymą priimti iš naujo ir paskirti lešas algų pakėlimui.

Pašto ir kitų valdžios įstaigų tarnautojai protestuoja prieš prezidento veto, bet šiuo tarpu tas nieko nepagalbės. Įstatymas atmetas.

Vokiečių Vyskupai Rinkimų Kampanijoj

Vokietijos katalikų vyskupai rusėjo 8 d. paskelbė visiems tikintiesiems per bažnyčias, kad jie balsuotų ateinančių sekmadienį parlamento rinkimuose tik "už žinomus katalikus".

Katalikų bažnyčia tuo savo pasisakymu per vyskopus aiškiai kišasi į politinę kovą ir savo "malone" duoda Dr. Adenauerio partijai ir Bavarijos katalikų partijai.

Svarbiausias Dr. Adenauerio partijos oponentas (priešas) rinkiminėje kampanijoje yra socialdemokratų partija. Prieš tą partiją katalikų vyskupai ir išėjo su savo ganytojišku laišku.

500 MAISTININKŲ PAKEICIA FRONTĄ

Alžyre 500 nacionalistų maistininkų vadovaujami berberų vado Belunis, susitarė su prancūzais nutraukti kovą prieš prancūzus ir net padėti prancūzams kariauti prieš maistininkus arabus. Kai kuriais pranešimais, Belunis ir jo vedami maistininkai, gauna iš prancūzų ginklų ir suėmė arti 3,000 vyrų kovai prieš kitus maistininkus.

VEŽIKŲ UNIJOS VADOVYBĖ TARIASI UNIJOS REIKALAIS

Los Angeles, Calif., susirinkusi vežikų unijos vykdomoji taryba aptaria ir AFL-CIO dorovinės praktikos komiteto unijai iškeltus kaltinimus. Jos pagarsėjęs pirmininkas Beck sėdi stalo gale pakelęs plaktuką. Jo kairėje iš eilės sėdi: F. Brewster iš Seattle, J. Diviny iš San Francisco, H. Trevis iš Pittsburgh, E. Moha iš Washington, o dešinėje pusėj J. English (su akiniais), greta jo J. Hoffa, kuris taiko į Becko vietą, ir J. Colin.

Pasiekė Jordaniją Amerika Atsiliko Amerikos Ginklai Dėl Netikusio Darbo Lenkų Bolševikas Nacių Bendradarbis

Si pirmadienį Amerikos ginklai jau pasiekė Jordanijos sostinę Viduriniuose Rytuose. Ginklai buvo gabenami į Jordaniją oro transportais. Amerika pasiuntė ir dar pasiųs ginklų Sirijos kaimynams Jordanijai ir Irakui, kad tuo būdu atsvertų bolševikų ginklus pasiųstus į Siriją. Ginklai Jordanijai buvo pažadėti anksčiau, bet dabar jie pasiskubomis siunčiami, nes Sirija aiškiai pasisuko į Sovietų lagerį.

Dėl Jordanijos ginklavimo reikiama nepasitenkinimo ne tik tai Sirija, bet ir Izraelis, kurs mano, kad kiekvienas arabų stiprinimas yra pavojus žydų valstybei.

MALAJAI NAUJAS JUNG. TAUTŲ NARYS

Malajų Federacija, rugpjūčio 31 d. atgavusi nepriklausomybę iš anglų, padarė pareiškimą apie įstojimą į Jungtinių Tautų organizaciją. J. T. saugumo taryba nutarė pritarti Malajų praeinamui ir J. T. seimas greitai laiku apsvairstys naujo, 82-ojo nario priėmimą į savo tarpą.

TURKIJA REIKALAUJA PADALYTI KIPRĄ

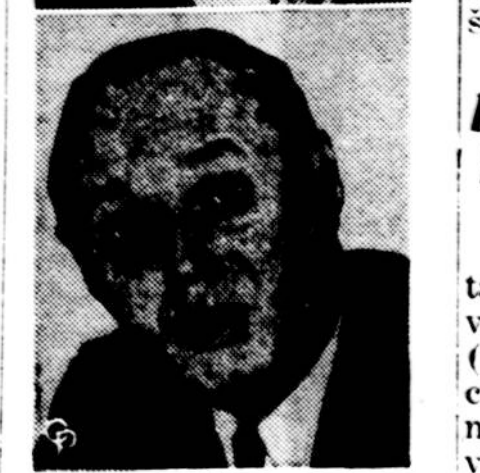
Turkijoje su valdžios pritarimu eina didelė propaganda už Kipro salos padalijimą tarp Turkijos ir Graikijos. Kipro salos graikų vadovas arkv. Makarios atvyksta Amerikon. Jis čia agituos už Kipro sujungimą su Graikija, bet turkai nenori, kad apie 80,000 turkų Kipro saloje patektų po graikų valdžia.

VODKAI GAMINTI TRŪKSTA BULVIŲ

Sovietų žemės ūkio ministeris Benediktovas įspėja sovietų kolchozus gaminti daugiau bulvių, nes dabar degtinai vartoti bulvių neužtenka ir reikia naudoti javus. Benediktovas mano, kad būtų 2,000,000 tonų bulvių daugiau, tai degtinės galima būtų prigaminti iš bulvių užtenkamai

Pulk. John C. Nickerson, neseniai kariško teismo len-gvai nubaustas už išdavimą kariškų paslapčių pašalinams, sako, jog Amerika atsiliko nuo rusų tolimo skridimo raketų gamyboje dėl nesutartinio darbo. Amėjai ir Irakui, kad tuo būdu atsvertų bolševikų ginklus pasiųstus į Siriją. Ginklai Jordanijai buvo pažadėti anksčiau, bet dabar jie pasiskubomis siunčiami, nes Sirija aiškiai pasisuko į Sovietų lagerį.

Pulk. Nickerson sąmoningai davė kariškas paslaptis pašalinams asmenims, kad pakeistų krašto gynimo sekretoriaus vieną patvarkymą dėl raketų tobulinimo.

Virsuje demokratų kandidatas senatoriaus vietai William Proxmire, laimėjęs rinkimus. Apačioje pralaimėjęs republikonas, tris kartus buvęs gubernatorium Walter Kohler. Proxmire užėmė mirusio Laffayette gimę.

Prancūzų policija suėmė lenkų bolševikų valdžios pareigūną Witold Chomentowski, kuris atvyko į Prancūziją televizijos aparatu užpirkimo tikslu. Prancūzai kaltina tą bolševiką, kad jis vokiečių okupacijos metu Prancūzijoje buvo nacių bendradarbis ir yra prancūzų teismo už akių nuteistas kareti iki gyvos galvos už hitlerinės šunybės.

Areštas aukšto valdininko dar kartą parodo, kad nacių buvę bendradarbiai greitai pakeitė savo kailį ir pasidarė bolševikų bendradarbiais. W. Chomentowskis dabar bus teisiamas iš naujo Prancūzijoje.

Kubos Jurininkai Dalyvavo Sukilime

Kuboje pereinamos savaitės gale Cienfuegos mieste kilo kariškas maištas. Maištas kilo jūrininkų tarpe. Prie jūrininkų prisidėjo keli šimtai civilių sukilėlių ir porą dienų sukilėliai laikėsi prieš diktatoriaus Batistos kariuomenę.

Diktatorius Batista giriasi, kad sukilimas pasisekė numalinti. Kautynėse žuvo virš 100 žmonių ir 45 žmonės esą sužeisti. Karo laivų jūrininkai ir jūrų policijos dalis pirmą kartą išėjo į atvirą sukilimą prieš diktatorių, prieš kurį visame krašte jau eina bruzdėjimas.

Laffayette'ų Mėrai Lankosi Prancūzijoje

Amerikoje yra 21 miestas pavadintas Laffayette vardu. Tu miestų majorai (mėrai) dabar lankosi Prancūzijoje, kur jie aplankė generolo Laffayette gimimo vietą ir dalyvavo iškilinėse minint Laffayette 200 metų gimtadienio sukaitytus. Laffayette'ų miestų majorai buvo pakviesti į Prancūziją dalyvauti tose iškilinėse ir ta proga aplankė visą eilę istorinių vietovių Auvergne provincijoje, kur markizas Laffayette gimė.

Arkansas Gubernat. Maištas Prieš Federalinę Vyriausybę

Gub. Orval Faubus Panaudojo Nacionalinę Gvardiją Federaliams Įstatymams Laužyti; Prezidentas D. D. Eisenhower Buvo Nutrauktas Atostogas, Kad Aptartų Su Vyriausybe Arkansas Maištą Ir Sirijos Klausimą.

Teamsterių Unija Turės Apsispręsti

Pereitą savaitę vežikų (Teamsterių) unija aiškinosi A.D.F. — C.I.O. unijų centro etinio elgesio komisijai dėl tos unijos įvairių negeorvių. Po unijos pasiaiškinimo unijų centras tariasi, kad daryti su vežikų unija — ar ją palikti savo eilese, ar išmesti lauk. Prieš galutiną nutarimą unijų centras surašys reikalavimus, kuriuos vežikų unija turi išpildyti, jei ji nori pasilikti visų unijų organizacijoje.

Vežikų unijos konvencija įvyksta rugsėjo 30 d. Miami Beach mieste. Ten vežikų unijos delegatai rinks naują prezidentą, į vietą apsiskandalijusio Dave Bece d'ymą užpirkimo tikslu. Prancūzai kaltina tą bolševiką, kad jis vokiečių okupacijos metu Prancūzijoje buvo nacių bendradarbis ir yra prancūzų teismo už akių nuteistas kareti iki gyvos galvos už hitlerinės šunybės.

ANGLIJOS UNIJOS UŽ NACIONALIZACIJĄ

Anglijos unijų kongresas šią savaitę baigia savo darbus. Kongresas pasisakė už socialistinės programos vykdymą toliau ir už perėmimą "priebrėdusių" ūkio šakų į visuomenės rankas. Darbo partija savo programoj nacionalizacijos klausimą aptaria labai atsargiai, bet unijos pasisako aiškiai už nacionalizacijos tiesimą, jei rinkimuose Darbo partija gautų daugumą.

GINČAS DEL RAKETŲ DAR SPRENDŽIAMAS

Krašto gynimo sekretorius C. E. Wilson ar gal naujas jo pavaduotojas greitai laiku turės išspręsti ginčą tarp armijos ir karo aviacijos dėl kariškų raketų gaminimo ir tobulinimo. Armija turi leidimą gaminti tokias raketas, kurios skrenda 200 mylių, o tuo tarpu armijos laboratorijos ir dirbtuvės jau turi išbandyti raketų, kurios skrenda daug toliau. Galutinio sprendimo laukia ne tik karo pajėgos, bet ir mokslininkai, kurie dirba įvairiose laboratorijose.

"The New York Times" korespondentas Silisburi aprašinėja savo įspūdžius iš Albanijos, kurią iki šiol nė vienas Vakarų žurnalistas nebuvo aplankęs. Tas Vakarų "užmirštas" kraštas yra ra mažą stalininės Rusijos kopiją: visur pilna kareivių rusiškose purvinose uniformose, nors kareiviai esą albanai. Visur pilna sovietų uniformose policininkų. Prie kelių matosi prie sunkių darbų daug moterų. Albanija tvarkosi rusiškų pavzdžių ir net rusų kalba pasiekė tą užkampio kraštelį, kur rusų kalba seniau visai nebuvo žinoma.

Arkansas valstijos gubernatorių Orval E. Faubus pereitą savaitę apstatė Little Rock miesto aukštąją mokyklą nacionalinės gvardijos kareiviais, kad į mokyklą nebūtų leidžiami keli negrų vaikai, kurie teismo patvarkymu ir pagal vietos mokyklos komiteto planą turėjo pradėti lankyti iki šioliai tik baltųjų vaikų lankomą mokyklą.

Toks gubernatoriaus pasielgimas yra aiškiai prieš įstatymus ir prieš aukštojo teismo pasisakymą. Prezidentas D. D. Eisenhower pranešė gubernatoriui, kad federalinė vyriausybė yra nusistatčiusi visomis priemonėmis saugoti konstituciją. Bet gub. Faubus ir šios savaitės pradžioje nacionalinės gvardijos kareivių neatšaukė nuo mokyklos ir federalinė valdžia turės imtis kokių nors priemonių, kad maištaujanti gubernatorių sudrausti.

Little Rock miesto majoras, W. Wilson Mann sako, kad jis gali su miesto policininkais tvarką palaikyti ir kareivių prie mokyklos nereikia. Gubernatorių mokyklą apstatė kareiviais nepasitaręs su miesto majoru, ką majoras skaito neleistinu dalyku.

Federalinis teisėjas, kurio patvarkymu mokykla turėjo priimti negrus mokinius, pereinamos savaitės gale pakartojo savo nutarimą ir griežtai reikalauja, kad mokykla nedelsdama priimtų negrus mokinius ir kad niekas netrukdytų mokyklai atlikti savo pareigą.

Gubernatoriaus Faubus sauvailškas pasielgimas, panaudojant kareivius federaliniams įstatymams laužyti, sukėlė didelio dėmesio visame krašte. Kai kurie rasinės segregacijos šalininkai gubernatorių Faubus giria, bet daugumas ir pietinių valstijų žmonių yra peritikrinę, kad šitame konflikte federalinė vyriausybė laimės ir gubernatoriui Faubus bus aplaužyti ragai.

Konfliktas tarp valstijos gubernatoriaus ir centralinės vyriausybės greičiausiai bus išspręstas teismo keliu, nepanaudojant jėgos prieš maištaujantį gubernatorių

KINIJA MEDŽIOJA "DEŠINIUSIUS"

Visoj komunistinėje Kinijoje eina didelė "dešiniųjų" medžioklė. Policija ir komunistų partija rankioja visus pasireiškusius vyriausybės kritikus, kurie pasinaudojo Mao Tse-tungo "liberalizmu" ir žodžiu ar raštu ką nors prasitarė prieš komunistų diktatūrą. Už tai dabar tokie kritikai turi skaudžiai atsakyti

Gubernatorius ir prezidentas

Arkansas valstijos gubernatorius Orval Faubus atrodo didelis Don Kichoto pasekėjas. Jis sumanė "parodyti" federalinei šaliai vyriausybei, kad Arkansas valstijoje jis yra šeimininkas ir stovi aukščiau federalinių įstatymų ir aukščiau federalinių teismų. Kai pagal aukščiausio teismo sprendimą ir vietos mokyklų vadovybės nutarimą kelio-likla negrų vaikų turėjo pradėti lankyti Little Rock miesto aukštesniąją mokyklą, gubernatorius Faubus išaukė nacionalinę gvardiją, apstatė mokyklą kareiviais ir negrų vaikų neįleido mokyklon užsiregistruoti. Šalia kareivių susitelkusi padaužų minia patriuškavo, apmėtė negrus vaikus pagaliais ir akmenimis ir "padėti įkaitino." Bet jokio rimto reikalo kareivius išaukti nebuvo ir juo labiau nebuvo reikalo kareivius versti, kad jie eitų prieš šalies įstatymus ir vyriausybę. Čia gubernatorius, ar tai dėl savo kvailumo, ar dėl donkichotiškumo ir reklamos, persūdė. Jis pasirodė nepriaugęs savo vietai.

Arkansas gubernatorius savo pasielgimu paskelbė karą Amerikos federalinei santvarkai ir, jei jis laimėtų, tai gautųsi visai nepekenčiamas padėtis, kai federacijos dalys gali nebūti visos šalies įstatymų ir teismo sprendimų. Gubernatorius padarė ir daugiau. Jis įsikišo į miesto savivaldybės reikalus miesto neprašomas ir net prieš mąžoro norą. Tokios galios gubernatoriui neturi. Gubernatorius panaudojo nacionalinę gvardiją visos šalies įstatymams lauzyti, nors nac. gvardija yra ne tik valstijų, bet ir federalinės valdžios kariška jėga. Vienu savo patvarkymu gub. Faubus privėrė daugiau košes, negu jis galės suvalgyti.

Federalinė vyriausybė vienu ar kitu būdu turės gub. Faubus maištą sudrausti ir pastatyti tą pareigūną į jam prideramą vietą.

Naujo pilietinio karo krašte nebus. Gubernatoriaus Faubus išsiskaidimas bus tik dar viena praktiška demonstracija, kur baigiasi valstijų galia ir kur prasideda federalinės vyriausybės atsakomybė.

Apžvalga

KARAS PAGAL UŽSAKYMĄ AR NORĄ?

Ar karas yra pagal užsakymą ar norą? Toks klausimas kyla pasiklaicius generolo S. Raštikio atsiminimų knygos "Kovojo dėl Lietuvos". Gen. Raštikis įrodinėja, kad Lietuvai kariuomenė buvusi reikalinga, nors ji sprendžiamu momentu, kada reikėjo kraštą ginti, to nedarė ir, pagal "didelio patrioto" Smetonos sprendimą, išmainė lietuviškas uniformas į sovietiškas.

Gen. S. Raštikis aiškina savo ir kokių kitų kariškių pažiūrą į karą ir rašo šitaip:

"Mūsų kariams tenka girdėti iš svetimųjų ir, deja, kartais net iš savųjų, priekaišta, esą mes laukiame ir norime karo, kuriame ir mes patys galėtume kariuoti. Tai yra netiesa. Mes karo nenorime. Mes norime taikos, bet teisingos taikos, kuri atitaisytų buvusio karo ir dabartinės ginkluotos taikos padarytas Lietuvai nelaimės. grąžintų lietuvių tautai laisvę ir mūsų valstybei nepriklausomybę, surinktų svetimųjų išblaskytus mūsų tautos tremtinius iš įvairių Europos, Azijos ir kitų pasaulio dalių ir mūsų tėvų žeme ir leistų mums šeimininkauti ir gyventi savo namuose taip, kaip mūsų tauta pati nori, bet ne taip, kaip kiti yra pasišovę mus mokyti ir tvarkyti. Mes norime šio tikslo pasiekti taikiu būdu. Tačiau, jei taip būtų negalima ir jei reikėtų imtis ginklo ir aukotis taip, kaip 1919 metais mes aukojomės, tada visi mes vėl eisime ir aukosimės. Tegul tik mūsų tauta ir jos vadai mes pašauks. Mes nebijome atvirai ir drąsiai pasakyti, kad jei taikiau būdu negalima Lietuvos išgelbėti, bet tik karu, tai mes tokio karo nebijome, bet jo norime.

"Dėl tokio tvirtinimo niekas negalėtų prikišti nei man, nei kitiems taip galvojančioms kariams militaristo vardo". (II tomas, 63 psl.).

Vadinasi, karo nenorime ir... karo norime, sako generolas. Bet generolas nesaiko, ar karo galima "išnorė-

ti", ar toks "menkniekis" yra pagal užsakymą?

Jau praėjo daugiau kaip šimtas metų, kai poetas Adomas Mickevičius meldėsi: "Tautų karo prašome Tave, Viešpatie!" Bet gerasis Dievulis neįsklausė jo, ir kai tautų karas atėjo, poetas jo jau nebeatė. Ar negali atsitikti taip ir su gen. Raštikiu norimu karu?

Mums atrodo, kad Lietuvos generolai ir kitokie žvaigždėti karininkai savo laiką kariuoti praleido. Pralaido tada, kai bolševikai pasiūlė Lietuvai draugystės sutartį mainais už Lietuvos nepriklausomybę 1939 metų spalio 10 d., ir antrą kartą 1940 m. birželio viduryje, kada rusai puolė Lietuvą savo tankais. Po to laiko lietuviai kariavo daugelyje frontų, bet kariavo jau už svetimą reikalą, sovietų ar vokiečių uniformas užsilvė.

Į naują karą žygi nei generolui Raštikiui, nei kitiems kariams gal nebereikės traukti, o po pasaulį išsiblaškęs lietuvių jaunimas ir pačios Lietuvos jaunimas, jei kada kariaus, tai svetimose uniformose ir ne "mūsų tautos ir jos vadų pasaukti", bet mobilizuoti pagal svetimųjų įstatymus. O gal didžiojo atominio karo iš viso bus išvengta? Jei taip, tai lietuvių tauta savo laisvės susilauks kada nors iš vandenilio bombų sproginėjimo, bet iš vidujinių perversmų ar pasikeitimų Sovietijoje. Tokiam atsitikime, Lietuva atgaus vienišką ar dalinę laisvę be politinės emigracijos pagalbos ir be jos "karo norų". Vienaip ar kitaip, generolo Raštikio ir kitų nekariavusių, kada reikėjo, karių norai yra norai žmonių, kurie savo laiką praleido. Jiems, o ypatingai gen. Raštikiui, galima pasakyti "Vestuvijų" skolinu posakiu: "tūrejai, chame, aukso ragą!"

Ir ką su juo padarei? Buvai, pone generole, kariuomenės vadu, padėjai ginklų įlaipintam garbėtroška valdyti

Sovietų sprausminis lėktuvas TU-104, kuris atvežė į Jungtinių Tautų posėdžius. Jis nusileido kariniame aerodrome McGuire, N. J. Dar nė viena kita valstybė neturi sprausminio lėktuvo civiliams reikalinga. Komunistai, atskridami šituo lėktuvu, norėjo parodyti savo pranašumą oro susisiekimo srityje.

Jėzavitu suvažiavimas

Rugsejo 5 d. Romoje prasidėjo Jėzavitu ordino "generalinės kongregacijos" suvažiavimas. Suvažiavo 180 jėzavitu kunigų iš visa pasaulio slaptuose posėdžiuose aptarti ordino reikalus ir, kalbama, kad, pagal žinomą pavyzdį, jėzavitai gal pasuks į "kolektyvinę vadovybę", nes jų vyriausias generolas, kartais vadinamas "juoduojų popiežium", dabar serga ir todėl ordinui tenka pertvarkyti savo vadovybę.

Jėzavitai, ar kaip lietuviai sako "jėzavitai", yra vienas iš karingiausių katalikų bažnyčios ordinų. Jis buvo įkurtas reformacijai, rodos, nesulaikomai plintant, kada Lietuva, Lenkija, Vengrija, Prancūzija, Belgija ir Vokietija buvo užsikrėtusios reformacijos dvasia ir linko į protestantizmą. Tais laikais, 1534 metais, 7 Sorbonnos universiteto studentai, visi "be kapeikos prie dūšios" susirinko vienojo linksmojo Monmartro bažnyčioje ir įkūrė "Jėzaus Draugiją", arba naują vienuolių ordiną, kuris pasistatė sau tikslu kovą prieš protestantizmą. Šalia visos eilės kitų vienuolių ordinų jėzavitai greit išsiskyrė savo nepaprasta disciplina ir savo plačiais užsimojimais.

Jėzavitai, kaip ir kiti vienuoliai, duoda "amžinos nekaltybės ir neturto" apžadus, bet jie ne dėl savo nekaltybės ir ne dėl neturto, palyginus, greit išsimušė į pirmą vietą kitų ordinų tarpe ir suvaidino didelį vaidmenį bažnyčios istorijoje. Jėzavitai buvo suorganizuoti kariškiu pagrindu. Griežta disciplina, paklusnybė viršininkų įsakymams ir jų veikimo būdas juos išskyrė iš kitų vienuolių tarpo.

Jėzavitu ordino kūrėjas buvo ispanas Ignacius iš Lojolos (Inigo Lopez de Loyola). Jaunose dienose Ignacius Lojola buvo karys ir linksmo gyvenimo žmogus. Kare su turkais jis buvo sužeistas ir besveikdamas su galvoje, kaip sėkmingai apžados pasirodė toj pačioj Lietuvoj, kai 1773 metais ordinas buvo uždarytas. Tada "švietimo komisija" perėmė iš jėzavitu dalį jų turtų gal 100 milijonų auksinių vertės ir gaudavo iš tų jėzavitu turtų dalies apie 600 tūkstančių auksinių pajamų per metus! O perimta buvo tik dalis jėzavitu turtų, nes 1773 metais įvyko pirmas Lietuvos padalijimas ir didesnis žemės plotas buvo užgrobtas rusai, o jėzavitai ir ten turėjo savo dvarų ir kitų gėrybių. Jėzavitai turtai Lietuvoje buvo milžiniški. Tie turtai buvo dvarai su baudžiauninkais, bravarai degtinėi vartyti, namai miestuose, mokyklos, bažnyčios ir t. t.

1773 metais popiežius jėzavitu ordiną uždarė. Kodėl? Uždarė todėl, kad vi-

sa eilė valstybių reikė nepasitenkinimo jėzavitu veikla. Jų įtaka buvo didelė ir jėzavitai pradėjo tą savo įtaką naudoti ne tiek kovai prieš protestantizmą, kiek savo pasakiškiems turtams didinti. Jėzavitu gobšumas, jų intrigos, jų nemoraliskumas (sakoma, kad jie užbėgo bolševikams už akių ir skelbė "principą", jog tikslas pateisina priemones!) sukėlė prieš juos ir tikinčių žmones. Dėl jėzavitu išsigimimo popiežius paklausė kai kurių valstybių prašymo ir jų ordiną uždarė. Bet jau po 40 metų ordinas vėl buvo atgaivintas ir nuo to laiko tik kai kur tas ordinas buvo uždarytas. Yra valstybių (ne tik Sovietų), kur jėzavitu ordinas ir dabar yra draudžiamas.

Lietuvoje po nepriklausomybės galo iki nepriklausomybės atgavimo 1919 metais jėzavitu nebuvo. 1919 metais buvo tik vienas jėzavitas—Andriuska. Bet nepriklausomoj Lietuvoj jie gana greit atkuto ir turėjo Kaune gimnaziją, kurią lankė aukštesniųjų valdininkų vaikai, ir jėzavitu įtaka didelė.

Bolševikų okupacija jėzavitus išblaskė ir dabar jų užtinkame visur, kur yra lietuvių. Ju yra čia Amerikoje, kur jie leidžia net du laikraščius, jų yra Pietų Amerikoje ir kitur. Kalbant apie jėzavitus, nenorom prisimena Bružiko pavyzdė. Tai baisiai "karingas" vienuolis, jis nesivaržydavo "didesnei Dievo garbei" grąsinti politiniams pabėgėliams Vokietijoje, kad jie nebus įleidžiami į Lietuvą, jei pasirodys neistikimi bažnyčiai. Tiesa, Bružikų ir jėzavitu tarpe gal nėra tiek jau daug. Vienas jėzavitas, J. Venskus, dabar gyvenantis P. Amerikoje, kartą laikė paskaitą Bostone apie Ispaniją ir pasakojo, kad generolo Franko diktatūros nederą ne iš tolo lyginti su respublikonų režimu. Esą, generolas Franko savo priešininkus šaudė, bet jis leiddžia tiems priešininkams, prieš juos susaudojant, atlikti išpažintį... Nebūt tikėjęs, kad išmokalintas jėzavitas gali tokius argumentus vartoti fasizmui pateisinti, jei nebūt pats girdėjęs jį kalbant. Bet, matomai, pats žmonių šaudymas karingo jėzavito visai nebaido, jei tik "geri" šaudė "blogus" ir jei leiddžia išpažinti atlikti!

Apie jėzavitus Lietuvos žmonės turi nekokią nuomonę, užsilikusią dar iš senosios nepriklausomos Lietuvos, kada jėzavitai bajorų vaikus mokė ir praščiokus žnausų girdė. "Nebūk jėzavitu" reiskia tą patį, ką ir posakis "nebūk sukčiu".

Jėzavitu ordinas dabar yra galingsas ir turi apie 30 tūkstančių narių. Vien Amerikoje jų yra apie 6,000. Čia jie turi eilę universitetų, leiddžia daug laikraščių, turi daugybę visokių mokyklų ir panašiai veikia.

Bostonietis

Kas savaite

Kariai ir integracija

Praeitą savaitę prasidėjo mokslas mokyklose. Kartu su tuo vėl kai kur iškyla integracijos nesklaidumai. Keliose pietinėse valstijose mokyklų integracijos reikalas nėra visai pajudėjęs iš vietos, tai yra vadinamos "Solid South" valstijos. Daugumoje vietų mokyklos yra integruojamos, vaikai nebeskirstomi pagal jų odos spalvą ir apie tai niekas nekalba. Bet kai kur kyla visokių nesusipratimų ir apie tuos įvykius spauda rašo nesigailėdama.

Idomiausias atsitikimas buvo Arkansas valstijoje, Little Rock mieste, kur gubernatoriaus patvarkymu nacionalinės gvardijos kareiviai apstojo mokyklą ir neįleido negrų mokinių užsiregistruoti. Paprastai, nacionalinė gvardija išaukia ma tvarkai palaikyti, bet šį kartą gubernatorius išaukė nacionalinę gvardiją įstatymams lauzyti ir negrams neįleisti į mokyklą, nors teismo patvarkymas reikalavo, kad negrai būtų registruojami toje mokykloje ir kad segregacija būtų panaikinta.

Dabar eina tardymas ir aiškinimas, ką daryti su gubernatoriumi, kuris taip savavališkai nacionalinę gvardiją panaudojo tam, kad įstatymai būtų apeinami...

Ypatingai rimta...

Iš Viduriniųjų Rytų grįžo valstybės sekretoriaus ten pasiūstas susipažinti su padėtimi aukštas pareigūnas Loy W. Henderson. Jis pora savaitę lankėsi Turkijoje ir kituose Vid. Rytų kraštuose ir grįžęs sakė, kad dėl Sirijos įvykių padėtis susidarė "ypatingai rimta".

Padėtis "ypatingai rimta", bet ką daryti? I tą klausimą vargu parvežė atsakymą ir L. Henderson. Ką galima daryti, jei Sirijoje kariuomenėje ir vadovybė sulipo Sovietų Rusijos šalininkai? Ką galima daryti, jei Sirijos vyriausybė mėtė iš vietų aukštesnius valdininkus, kurie orientuojasi į Vakarus, ir į jų vietą skiria žmones, kurie žiūri į Rusiją, kaip į naująją arabų Mekką?

Jei ką nors daryti, tai reikia rizikuoti. Pavyzdžiui, jei Sirija būtų blokuota ir ji nebūtų įleidžiami sovietiški ginklai, tai toks žygis būtų rizikingas, o kas rizikuoti nenori, tas turi "žiūrėti ir laukti". Atrodo, kad Sirijos įvykių Amerika dabar ir nebandys rimtai pakreipti kita kryptimi. Užteks dejavimų...

Jungtinės Tautos

J. T. organizacijos generalinis sekretorius Dag Hammarskjöld paskelbė savo raportą, prieš susirenkant J. T. seimui posėdžiui. Tame raporte sekretorius sako, kad J. T. seimas kaip dėl Sueco krizės taip ir dėl Vengrijos "įvykių" priėmė nutarimus. Nutarimai dėl Sueco paveikė, bet nutarimai dėl Vengrijos pasiliko popierėje surašytos rezolucijos be jokių pasekmių.

Viename atsitikime valstybės paklausė J. T. seimo nutarimo, o kitame atsitikime — nepaklausė. Rusai iš Vengrijos nepasitraukė ir dėl J. T. seimo nutarimo nesustabdė savo skerdynių Vengrijoje.

Po šio paaikškinimo gen. sekretorius tvirtina, kad J.

T. organizacija yra labai naudinga. Gen. sekretorius būtu galėjęs pridėti, kad J. T. organizacija buvo naudinga diktatoriui Nasserui ir visai nenaudinga vengrų tautai, kuri iš J. T. seimo rezoliucijų jokios pagalbos negavo.

Tarptautinė organizacija, kuri padeda vienoms tautomis ir visai nepadaeda kitoms, geriausiame atsitikime yra vienašališka ir kalbėti apie jos "naudingumą" visiems, yra tik nesuipratimas.

100 milijonų biznis

New Yorke policija išaiškino ir jau sugaudė 62 žmones, kurie buvo sudarę organizaciją narkotikams gabenti į Ameriką. Kasmet šmugelinkai įgabendavo Amerikon už 20,000,000 dolerių įvairių narkotikų—heroino, opiumo, kokaino ir kitokių draudžiamų nuodų.

Šmugelinkai veikė per virš 5 metus. Jų kompanijoje yra įvairių trys multi-nės inspektoriai. Bandos priešakvyje buvo žinomas natamsių biznierių Harry Stromberg, o bendrininkų skaičiuje yra visokio svietelio.

Per keleta metų tik viena šmugelinkų grupė įgabeno ir kraštą už 100 milijonų dolerių nuodų ir čia išplatino tarp tų nuodų mėgėjų. O jei pasisektų sugaudyti visus tos rūšies sukčius pirklius ir jų apyvartas paskaičiuoti, tai gautųsi milžiniškos sumos.

Taip yra su griežtai draudžiamais nuodais.

Sidlavo Amerikoje?

Žmonės išsilgę lietuviškosios Sidlavos, ar Šiluvos, dabar turi progos keliauti į ją visai neapleisdami Amerikos teritorijos. Užtenka iškaustyti mišius, atlikti išpažintį ir padaryti dar ką tai, ir būsi buvęs Šiluvoje. Bent atlaidų žvilgsniui jokio skirtumo nebus.

Bet jei imti ne atlaidinių, bet tikrąją kelionę į Šiluvą, tai kas ją gali pakeisti? Kelionė į Sidlavą visada sėdavo su visokiais visai neatlaidiniais įvykiais. Juos kadaise taip gražiai aprašė mūsų rašytoja Zemaite. "Tos Sidlavos niekas nepakeis, nors atlaidų krūvos būtų siūlomos ir dvigubos!"

Sidlavos "perkelimu" į Ameriką rūpinosi Katalikų Federacija. Jei ji kada sugalvos pasirūpinti, kad čia būtų perkeltos Aušros Vartų, Zemaitei Kalvarijos ir kitos atlaidinės vietos, tai ko gera turėsime čia visą šventąją Lietuvą, bet Lietuvos tas visgi neatstos.

Kubos diktatūra

Kubos kariškas diktatorius Batista neturi ramybės. Kubos jaunimas ir demokratiškai nusiteikusi visuomenė jam sako, kad jis trauktųsi, gerumu ar blogumu, iš savo vogtos vietos krašto priešakyje, o diktatorius, kaip erkė, laikosi įsiurbęs į savo sėdynę ir nė iš vietos.

Jau antri metai Batista sėdi ant vulkano. Pereitą savaitę ir karių dalis bandė sukilti ir jį numesti nuo sosto, bet šį kartą dar nepasisekė. Kitas kartas nemeluos ir seržantas-generolas turės eiti šunims šeko piauči.

Batista yra Kubos okupas. Jis su armijos vadų pagalba mano ištrivoti soste iki kitų metų vasaros, bet Kubos žmonės tikisi ir risti į istorijos sąslavyną.

J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASO

IS SAULĖTOS FLORIDOS

K. B. Kriauciūnas—
sukaktuvininkas

Cia (326 N. W. 50 St.) gyvena Kazys B. Kriauciūnas, kuris šių metų rugsėjo 28 d. minės savo amžiaus 75 metų sukaktį, o balandžio 2 d. sukako 50 metų, kai jis atvyko į Ameriką.

Sukaktuvininkas yra daug dirbęs meno srityje, daug vaidinęs, daug dainavęs. Tą jo veiklą dar daugelis senųjų atsimena, o kas norėtų apie tai pasiskaityti gali ir "Keleivys" už \$2 nusipirkti Kriauciūno parašytą knygą "Šiauruoju takeliu", kurioje jis gražiai visą savo gyvenimą aprašė. Be šios knygos sukaktuvininkas 1950 metais yra išleidęs "Iš dūminės lūšnėlės", savo eilėraščių rinkinį, kurį taipgi galima gauti "Keleivio" įstaigoje už \$1.

Sukaktuvininkas jau 1904 metais pradėjo dainą puoselėti Ramygalos chore ir per visą savo amžių dainavo įvairiuose choruose ir vienas, bet su šiais metais žada tą "biznį" baigti. Sukaktuvininkas juokais rašo, kad tuo dainavimo bizniu daug uždirbęs, o jo žmonos žodžiais "savo dainomis viską pradainavęs, nes neturįs nei automobilio, nei namų, nei pinigų".

Daug kas sukaktuvininką pažįsta ir Bostone, kur "Keleivis" išeina. Ten jis yra daug kartų vaidinęs "Velnio išradėjo" rolę ir dainavęs Gulbės dievaitį iš Miko Petrausko "Eglės žalčių karalienės". Gabijęs choras jį buvo išrinkęs garbės nariu. Sukaktuvininkas ir šandien tebėra judrus, linksmas nusiteikęs. Jis rašo daug dirbęs, bet "pasilaikau jaunystę ir iki dabar. Man niekas neskauda ir jokie kanceriai nekiludo. Linkiu kiekvienam žmogui taip linksmam amžiui pragyventi, be rūpesčio turta prarasti ar tapti turtingu ir garbingu".

Linkiu K. B. Kriauciūnui dar ilgų, ramių, saulėtų dienų. J. V-as

MIAMI BEACH, FLA.

Ruošiasi naujam sezonui

Rugpiūtį mėnesį čia dangus buvo prakiuręs. Lietus visiems įkvėpė ir visi laukė saulės šypsenos.

Su saulutės šypsena artinasi ir žiemos metas, šio krašto rugpiūtė. Visi jai ruošiasi. Šią žiemą čia atvykstančių svečių lauks bent keli nauji didžiuliai viešbučiai. Collins Ave. ir Ocean Front statomi du nauji dideli viešbučiai, kurie bus baigti gruodžio mėnesį, o jau išnuomoti.

Kasmet Miami padaugėja 10,000 gyventojų, todėl viskas brangsta. Jei pernai nupirkai kokią nuosavybę,

tai šiemet jos kaina jau ke-
liolika procentų pakilo. Jei
kas nepataikė nupirkti, tai
gali vėl parduoti, nes pir-
kėjų čia vis galima surasti.

Yra čia ir lietuvių, kurie
išnuomoja kambarius: A.
Navickienė (1717 Meridia-
na Ave.), Petrauskas (New
Bulivar Hotel, 7 Ocean
Dr.), Z. Vilickienė (7643
Hardin Ave.).

Gaila, kad J. Bačinskas
savo kambarius jau išnuo-
mavo nelietuviams.

Miamietė

CHICAGO, ILL.

Linkėjimai V. Ambrozei

Dėdei Pasakoriui rugpiū-
čio 23 d. nupiovė antrą ko-
ją. Visi esame sujaudinti jo
nelaime ir linkime jam su-
stiprėti.

Anna Marquardt

Naujienu kaina pakelta

Jau daug amerikiečių lai-
kraščiu pakėlė kainą ir vie-
toje buvusių penkių centų
dabar tenka mokėti už nu-
meri septynis ar net ir de-
šimtį. Tas daroma dėl to,
kad viskas labai pabrango.

Pakėlė prenumeratos kai-
nā ir "Naujienos" iki \$13
Čikagoje, o kitose Jungti-
nių Amerikos Valstybių vie-
tose ir Kanadoje iki \$11.

Kiek seniau tą patį pada-
rė "Vienybė".

Kodėl dalkomos lietu- vačių pavardės?

Tik neseniai būdamas Či-
kagoje gavau pamatyti
Amerikos ir Kanados Lie-
tuvų Tautinių Sokių šven-
tės vadovą. Jame tarp dau-
gelio gražių šokėjų grupių
fotografijų ir surašytų pa-
vardžių 44 puslapyje yra
įdėta Nekalto Prasidėjimo
parapijos mokyklos moki-
nių nuotrauka, o 45 pusl.
tos mokyklos mokinių sa-
rašas. Grupėje matyti 29
mergaitės ir 24 berniukai,
bet sąrašas visi mokiniai-mo-
kinės surašyti vyriškomis
pavardėmis.

Kodėl? Gal seselėms la-
biau patinka vyriškos pa-
vardės, kaip moteriškos? O
gal jos taip daro todėl, kad
būtų lengviau sudarkyti
gražias ir reikšmingas lietu-
vačių pavardes?

Ten pat yra tos mokyk-
los trumpas aprašymas, ku-
riame pasakyta, kad moky-
klai vadovaujanti seselė Ge-
raldina. Kodėl ji ne Geraldina?
Yra mokykloje ir li-
tuanistikos klasė, kuriai
vadovaujama mokytoja Jony-
nienė. O kodėl ji ne Jony-
nas?

Nenorėčiau tikėti, kad ten
niekas nebesugeba parašyti
lietuvačių pavardžių lietu-
viškai, tik įdomu, ar tu
mokinių tėvai lietuviai pro-
testuoja dėl jų dukterų pa-
vardžių dalkymo?

Praeivis

SUGRĮŽO IS EUROPOS

Aukščiausio teismo pirmininkas Earl Warren su žmona grįžo iš Europos. Jis dalyvavo Amerikos teisinių konvencijoje Londone, o po jos atostogavo škotijoje.

TIEK BELIKO LĖKTUVI SUDUŽUS

Karo lėktuvas T-28 užsidėgė ore ir prie Clinton, Pa., nukritęs žemėn, padegė 2 namus. Lakūnas žuvo vietoje, iš namų beliko tik dūmtraukiai, bet jų gyventojai neukentėję.

LAWRENCE, MASS.

Mirė J. S. Kieva

Joseph S. Kieva čia gimė
ir augo ir sulaukė 45 metų,
bet sveikatos sumetimais
1954 metais išvyko į Kali-
forniją San Bernardino
miestą. Ten sveikatos požiū-
riu jis jautėsi gerai, nusipir-
ko namus ir manė čia
laimingai su šeima gyventi.

Šių metų liepos mėnesio
pradžioje jis atvyko aplan-
kyti savo tėvelius Julij ir
Uršulę Kievus, savaite pa-
viesęs išvyko pas savo
šeimą, parašė laišką tėvams,
kad sugrįžti laimingai ir
jaučiasi gerai, bet štai stai-
gi telegrama: sūnus Joseph
mirė rugpiūčio 24 dieną.

Velionis kūnas rugpiūčio
28 d. lėktuvu buvo atvež-
tas į Lawrence ir rugpiūčio
30 d. be bažnytinio apeigų
palaidotas Bellevue kapinė-
se.

I kapines palydėjo dide-
lė vartinė automobilių kar-
stas paskendo gėlėse.

Atsisveikinimo žodį tarė
graborė Josephine Čiurlio-
nis - Jozok.

Velionis paliko liūdinčius
žmoną Margaret, 3 sūnus,
dukterį, tėvelius Julij ir
Uršulę Kievus ir seserį Juli-
ją Carlisle, kuri daugiausia
ir rūpinosi laidotuviomis.
Išėkis, Juozai ramiai!

Bus maloni gegužinė

Ši sekmadienį, rugsėjo 15
d. Lietuvių Tautinė parapi-
ja nuosavame parke jo su-
kakties 40 metų proga ren-
gia malonią gegužinę su
pietumis. Bus kalbų ir dai-
nių.

Rodos taip neseniai, kai
Tautinė parapija nupirkė
didelį sklypą žemės sumiš-
ku prie No. Lowell kelio.
Pusė to sklypo nuvalė ir į-
steigė kapines, kur šian-
dien jau šimtai lietuvių gu-
li. Kapinėms skirtas plotas
jau pasirodė mažas, jį rei-
kėjo padidinti.

Kitą dalį išvalė, mišką
praretino ir ant kalnelio pa-
statė gražų pastatą pobū-
viams, o greta jo virtuvę.
Taigi, visa tas taip nese-
niai įvyko, o jau praėjo 40
metų ir ta sukaktis bus pa-
minėta šį sekmadienį ren-
giama gegužine.

Antanas Dzimidis

YUKAIPA, CALIF.

Pagerbė Červinskus

Rugsėjo 1 d. Kilpinskiene
ir Ričardienė surengė pui-
kią puotą Kaziui ir Onai
Červinskams jų vedybinio
gyvenimo 25 metų sukak-
ties proga. Svečių buvo per
30, kelios mašinos buvo at-
važiuosios ir iš Los Ange-
les.

Červinskai yra malonūs
žmonės, to dėl turi daug
draugų, iš kurių ir šios su-
kakties proga gavo daug
gėlių, gražių brangių dova-
nų. Marytė Radienė iškepė
gardų vestuvinių tortų.

Dainuojant "Ilgiausiu me-
tu" sukaktuvininkas Kazys
buvo linksmas, o Onutė
pravirko. Atrodė, kaip tik-
ros lietuviškos vestuvės. Juk
Lietuvoje jaunosios, važiuo-
damos į bažnyčią tuoktis,
verkdamos.

Jie kitą dieną visus sve-
čius paprašė susirinkti ir
juos vaišino kuo tik įman-
dami.

Linkiu Červinskams svei-
kiems sulaukti auksinio ju-
bilejaus.

Mary Mack

WATERBURY, CONN.

Linksmas pobūvis

Rugpiūčio 25 d. dr. P.
Vileišio namuose Middlebu-
ry buvo bendruomenės ap-
linkės gegužinė. Kadangi tą
dieną lijo, tai susirinko
daugiau. Tačiau visų
ūpas buvo geras. Valdybos
pirmininkas dr. P. Vileišis
visus gerai vaišino.

Svečių tarpe sutikau ir
Klemensą Prialauskį, Nau-
jienų korespondentą, atvy-
kusį iš Kanados.

Ves naują kelią

Per miestą bus pravesti
du nauji keliai automobi-
liais važiuoti. Vienas eis iš
pietų į šiaurę, antras iš ry-
tų į vakarus. Jų kryžkelė
būtų prie Chase parko. Ži-
noma, jie palies daug na-
mų, kuriuos teks griauti.
Palies jie ir kaimiųjų lietu-
vių namus.

Antanas Dzimidis

PRIEŠ 35 METUS

Vasario 16 dieną Kaune
įkurtas Lietuvos universite-
tas iš jau buvusių Aukštųjų
Kursų, kuris 1930 metais
pavadinotas Vytauto Didžio-
jo vardu. Atgavus Vilnių,
prisijungė senas taip pat
lietuvių kurtas Vilniaus uni-
versitetas, ir Lietuva turėjo
du savo universitetus.

Kunigams vesti katalikų baž-
nyčia uždraudė 1,000 metų po
Kristaus.

WORCESTERIO NAUJENOS

Sandaros gegužinė
buvo sėkminga

Sandaros apskr. ir 16-sios
kuopos gegužinė buvo labai
gausi. Joje buvo ir ponis
Šimonienė, ka tik iš Lietu-
vos atskridusi pas savo vy-
rą ir dukterį Aukštutienę.
Ji skridusi iš Kauno į Mas-
kva, o iš ten į New Yorką.

Aš su Laisvės Varpo ve-
dėju mėginome iš jos ka-
nors patirti, bet ji taip įbau-
ginta, kad bijojo apie bet
ką kalbėti.

Svenčių proga Worcester-
vy lankėsi daug svečių. Jie
dalyvavo ir gegužinė. Ma-
čiau iš Connecticut vietos
veikėjo Kriauciūlio brolius
Boleslovas ir Juozas, jų sesu-
tė Kaze Rackienė iš Yon-
kers, N. Y., pas Gaidžiū
atsilankiusių dideli būrį iš
Lynn, iš Lowell V. Rama-
nauską, Voverius ir kt., iš
Bostono buvo inž. A. Chap-
likas, J. Arlauskas, S. Ja-
kubauskas, J. Ziminskas, J.
Tumavičienė ir daug kitų.

Darbstūs kaip bitės pa-
tarnautojai vaišino svečius
valgiais ir gėrimais. Dau-
giausia prakitavo Mitrikai,
Dvareckai, M. Zemaitaitis,
K. Zurlis, Miliauskai, Ona
Joslin, J. Krasinskiene, M.
Endzelienė, J. ir O. Joni-
čiai, J. Pupka, A. Palube-
ckis, V. Klienė, J. Šalavie-
jus ir kiti. Visiems nuošir-
dus aciu!

Tamulioniai prašo atsiliepti

Iš Lietuvos rašo Jonas ir
jo žmona Tamulioniai ir
prašo atsiliepti jų dėdes
Karalių, Augustą ir Zigmą,
Juozo sūnus Bagentavičius.
Jie gyvena apie Chicago,
Illinois.

Jie patys arba kas apie
juos žino, prašomi rašyti
šiuo adresu: J. Jonitis, 3
West Upsala St., Worces-
ter, Mass.

Už tai bus atsilyginta.

Mirė inž. J. Višniauskas

Praeitą savaitę mirė jau-
nas inžinierius Jonas Viš-
niauskas, 40 metų amžiaus,
baigęs Worcesterio poli-
technikos institutą. Veli-
onis buvo čia gimęs ir augęs,
bet gerai kalbėjo, rašė ir
skaitė lietuviškai, ilgus me-
tus priklausė Aušrelės cho-
rai, buvo geras vaidintojas,
buvo Lietuvių Piliečių Klū-
bo narys ir t.t.

Lankydamas mokyklą lai-
svu laiku dirbo "Amerikos
Lietuvio" spaustuvėje, buvo
išmokęs linotipininko ama-
torius.

Ieškomieji arba apie juos ži-
nantieji maloniai prašomi atsi-
liepti:

Consulate Gne. of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Pakalbinkim draugus ir
kaimynus užsakyti "Kelei-
vį". Kaina metams \$4.

J. Krasinskas

"KELEIVIO" SKAITYTOJAI!

Pirkit vaistus iš tikrai Amerikos valdžios
pripažintose vaistinėse

IDEAL PHARMACY

29 Kelly Square, Worcester, Mass.

Jei Jums reikia vaistų, kreipkitės į registruotą vaistininką Vytautą Skringą. "Ideal Pharmacy" savininkas. Čia išpildomi gydytojų receptai ir patarnaujama sveikatos reikaluose. Kreipkitės iš toli ir iš arti.

Mes siūnėme vaistus VISUR. Turime specialinių vaistų nuo dišios ampulėse, vaistų nuo aukšto kraujospaudimo, nuo reumatizmo, nuo širdies ir nervų ligų. Visiškai patikimi VISUR. Rašykite rašus visais sveikatos klausimais.

Vytautas Skringa, B. S. Reg. Phm
Ideal Pharmacy vaistinė savininkas
ir Notary Public

Iš Pavergtos Lietuvos

Rašytojas Vienuolis mirė arterijų tromboze

Jau buvo rašyta, kad rašytojas Antanas Žukauskas-Vienuoelis mirė rugpjūčio 17 d. eidamas 76-sius metus ir palaidotas Anykščiūse rugpjūčio 20 dieną.

Oficialus gydytojų pranešimas apie mirtį sako, kad rašytojas pastarųjų 3 metų laikotarpiu sirgo žymiau pasireiškusia arteriosklerozine kardioskleroze su chroniniais vainikinių arterijų negalavimais ir mirė dėl pakartotinos arterijų trombozės. Pranešima pasirašė Mokslo akademijos eksperimentinės medicinos instituto terapijos sektoriaus vedėjas Kristopaitis, Vilniaus respublikinės ligoninės vidaus ligų skyriaus vedėjas Jasėnas ir Anykščių rajoninės ligoninės laikinai einantį vvr. gydytoją pareigas Tamuliūnaitę.

Vienuolio laidotuvės

Jos buvusios labai iškilingos. Joms organizuoti buvusi paskirta komisija iš Venclovos, Naujialio, Tilvyčio, Korsako, Mieželaičio ir kitų. Vėlonis buvęs pašarvotas J. Biliūno vardo vidurinė mokykloje. Pro karštą prašė ilgos eilės žmonių, atvykusių iš įvairių Lietuvos vietų. Buvę atvykę rašytojo ir iš kitų respublikų. Prie vėlonės karsto būdę jį garbės sargyba iš rašytojų, menininkų, mokslininkų.

Rugpjūčio 20 d. laidotuvės dal'vavusios ir valdžios viršūnės: Paleckis, Preikštas, Gedvilas, Stimburs. Nuleidžiant karstą į duobę buvę gromami Tarybų Sąjungos ir Tarybų Lietuvos himnai.

Ką nutarė valdžia Vienuolio mirties proga

Ministerių taryba ir komunistų partijos centro komitetas ryšium su rašytojo Vienuolio mirtimi nutarė: išleisti naują A. Vienuolio raštų leidimą, albumą apie jo gyvenimą ir kūrybą, o taip pat jo gyvenimo ir kūrybos monografiją, smurti ir saugoti jo literatūrinį palikimą ir rankraščius, išleisti Anykščiūse jo memorialinį muzėjų, pastatytį jam Anykščiūse paminklą, suteikti Vienuolio vardą vienai vidurinei mokyklai, Vilniaus mieste pavadinti vieną gatvę Antano Vienuolio gatve, paskirti jo žmonai pensiją iki gyvos galvos ir vienkartinę pašalą, palaidoti valstybės lėšomis.

Komunistai savinasi rašytoja Vienuoli, bet jų pastangos bergždžios: Vienuolis priklausė visai lietuvių tautai. Nėra abejonės, kad komunistai visokiais būdais stengėsi "paspausti" ir Vienuoli, kad jis prisitaikintų "generalinei linijai", bet, atrodo, kad Vienuolis nesidavė per daug palankiamas. Šiandien negalime sužinoti visos tiesybės apie mirusį Vienuoli, bet ateis diena, kada ir tas paaiškės.

Juoza Šukį nužudė vokiečiai

"Laisvė" Nr. 168 išspausdino J. M. Benesavičiūtės —Šukienės laiską, kuriame ji rašo, kad jos vyrą Juozą Šukį — Sakalauską 1942 metu vasara nužudė vokiečiai hitlerininkai.

Juoza Šukys ilgą laiką buvo žymus socialistų veikėjas, vėliau jis nuėjo į komunistų eiles ir 1931 metais su žmona išvyko į Sovietų Sąjungą draugui Staliniui padėti jo socializma-

kurti.

Iš jo žmonos rašto sužinojome, kad jie gyvenę Minske, jis pats dirbęs staliaus darbu sovietų name, o žmona kurį laiką Gudijos mokslo akademijos bibliotekoje, vėliau užsiėmusi siuvinėjimu minėtame sovietų name.

Nieko nesakoma, kodėl Šukiams nebuvo leista sugrįžti į Lietuvą, kai bolševikai užėmė Lietuvą 1940 metais ir kada ten sugarmėjo iš visu naviečių visoki "mokytojai". Nieko nepaaiškinama, kodėl Šukiai rusams traukiantis pasiliko Minske, nors komunistai pasikūnino visus žymiuosius savikius išsivežti: kaip jie išgyveno prie vokiečių ištisus metus ir tik tada tepateko į nacių rankas.

Šukienė vvrui žuvus atvažiavusi į Papilę pas savo seserį ir ten dabar gyvenanti. Esanti pairusiu nervu, širdis prastai dirbanti, rankos tirpstančios. "Ačiū Komunistų partijai ir tarybinei vyriausybei dabar aš esu apdovanota garbės raštu", baigia savo raštą J. M. Šukienė.

Nauji ministeriai

Vilniaus radijas rugpjūčio 23 d. pranešė, kad žemės ūkio ministeriu paskirtas Vytautas Vazalinskas. Finansų ministeris Aleksandras Drobnyš iš tų pareigų atleistas ir paskirtas ministerių tarybos pirmininko pavaduotoju, o finansų ministeriu paskirtas Romualdas Sikorskis, naujas asmuo administracijos viršūnėse.

Naikina "raudonuosius kampelius"

Kultūros ministerijos vyr. švietimo istaigų valdybos klubinių istaigų inspektorė Grudienė per Vilniaus radiją rugpjūčio 18 d. pranešė, kad paskutiniuoju metu veikė 3,142 "kaimo klubai" ir "kaimo skaityklos", kad jie "aktyviai padėję tarybinėms ir partinėms organizacijoms kolūkių statyboje, stiprindami kolūkių gamybą, auklėję darbo žmones komunistine dvasia".

1956 metais kiekvienas toks klubas - skaitykla suorganizavęs vidutiniškai po 18 paskaitų bei pranešimų ne tik žemės ūkio ar kitais kaimiškais klausimais, bet ir mokslo bei ateistinėmis temomis.

Su tais klubais buvę sumungti įvairūs meno savieiklos rateliai. Tokiu kaimo meno savieiklos rateliu dabar veikia apie 6,500 su apie 90,000 narių. Jie kaimuose per 1956 metus suorganizavę apie 12,000 koncertų ir vaidinimų.

"Kaimo klubus" ir "kaimo skaityklas" nutarta panaikinti ir jų vietoje kurti "kultūros namus". Jų būsią atidaryta 278, taigi po kelis viename rajone. Jau apie 70 tokių "kultūros namų" atidaryta.

Grudienė aiškina, kodėl tokie "kultūros namai" reikalingi. Girdi, "augant kolūkiečių kultūriniam lygiui, auga ir jų kultūriniai poreikiai".

Kaip buvusieji "kaimo klubai", taip ir "kultūros namai" buvo ir bus bolševikinės propagandos mazgai.

Gyventojų surašymas

1959 metų sausio 15-22 dienomis bus Lietuvos gyventojų visuotinis surašymas. Nepriklausomai Lietuvos paskutinis gyventojų surašymas buvo 1923 metais.

Kova už trumpesnį darbą

Besidžiaugią savaitgaliumų naujieji ateiviai gal nepagalvoja, kad kelias 40 val. darbo savaitę yra nuklotas kovos aukomis. Dar tik šio šimtmečio pradžioje Amerikos darbininkai dirbo po 55 valandas savaitėje, pridėdami prie jų dar viršvalandžius. Imonių ir visokio biznio savininkai, policijos padedami, moko geriau čia smurtauti, kaip Europos fabrikantai ir, kai jiems reikėdavo, streikuojančius ir šaudydavo.

Darbininkų padėtis Amerikoje ne taip jau seniai pagerėjo. Tik didysis ūkio sukrėtimas 1929 metais, privaręs bedarbių skaičių iki 20 milijonų, paskatino prezidentą F. Rooseveltą pradėti visai naują ūkio politiką, "New Deal" vadinamą, ir kartu susirūpinta geresniais įstatymais darbu apsaugoti. Tuomet prasidėjo ir spurtas darbininkų unijų stiprėjimas.

Prasidėjo ir unijų energinga kova darbo laikui sutrumpinti, kuri 1935 metais baigėsi dideliu darbininkų laimėjimu. Tais metais kongresas priėmė vadinamą "Vagnerio aktą", kuris nustatė visai Federacijai normalią 44 valandų darbo savaitę, numatydama per eilę metų ją sutrumpinti iki 40 valandų.

Unijoms dar ir po to reikėjo ilgokai pakovoti, kad įstatymas būtų vykdomas. Žingsnis po žingsnio nugalint imonininkų pasipriešinimą, įstatymas iki 1939 metų buvo vykdomas beveik visur pramonėje ir prekyboje; juo nesinaudojo žemės ūkio darbininkai ir patarnautojai namų ūkyje.

Kol vyko kova už trumpesnę darbo savaitę, biznio žmonės šaukė gvoita, kad, įvedus darbo savaitę, sugrius Amerikos ūkis. Šaukė be reikalo. Unijų vadovybė yra išaiškinusi, kad 34 mil. darbininkų, dirbdami 1910 metais po 55 valandas savaitėje, namino visokių gėrybių už 36 milijonus dolerių, gi 1955 metais 63 mil. darbininkų, dirbdami po 40 val., pagamino jų dešimtį kartų daugiau, būtent už 391 bilioną.

Kai dabar pramonėje pa-

buvo vykdomas gyventojų surašymas ir vokiečių okupacijos metu, bet jo duomenys nebuvo paskelbti.

Paminėjo kunigaikštį Kęstutį

(E) Vilniaus radijas rugpjūčio 15 d. paminėjo Lietuvos Kunigaikščio Kęstutis 575 metų mirties sukaktį. "Mūsų istorijoje Kęstutis yra nusipelnęs šviesios atsiminimų ir tauraus karžio vardą.... Tuo metu, kai jo brolis Algirdas plėtė savo ekspansiją į svietimas slavų žemes, Kęstutis saugojo ir gynė savo kraštą nuo vokiškosios agresijos... Kęstutis viešpatavimo laikotarpiu abu ordinai surengė į Lietuvą apie 100 žygių... Visas Kęstutis gyvenimas — tai didvyriška kovos, kuri parodė to meto stipriausią karinei jėgą, vokiečių ordinui, Lietuvos galybę".

Iš viso Vilniaus komentaro buvo aisku, kad Kęstutis buvęs geras tik dėl to, kad kovojęs pirmoje eilėje su vokiečių ordinu, o ne su slavais Rytuose.

Išėjo iš proto

Iš Lietuvos atėjusiomis žiniomis iš proto išėjo mokytoja Natalija Brinkytė. Skaityk lapą po lapo, — prisilipsi savo žinijos aruodą.

Skersai per Ameriką

Liepos 8 d. pasikinkiau savo arkliai — Lincoln ir su žmona iš Providence, R. I., pasileidau į Vakarus.

Pirma sukome New Yorko link, ten pervažiavę George Washington tiltą, išvažiavome į didįjį New Jersey kelią (turnpike) ir juo, o vėliau Pennsylvanijos, Ohio, Indianos didžiais keliais pasiekėme Čikagą. Kelias naujas, patogus, tik važiuok, niekas pasalinis tau nekludavo.

Iš Čikagos keliu Nr. 20 dūmėme iki Sioux City, Iowa. Čia apsisistojome pas mano seserį Antosę ir jos vyrą Juozą Rašimus, kurie čia turi gražų ūkį.

Iowa valstija žinoma savo geriausia, derlingiausia žeme. Tai kornų karalystė. Kornų derliaus kiekiu ji užima mūsų krašte antrąją vietą.

Iowa pirmąja kiaulių skaičiumi ir antrąją vietą užima galvijų skaičiumi.

Sioux City yra didelis susisiekimo mazgas ir gyvulių supirkimo centras. Jame yra ir milžiniškos skerdyklos.

Kelias dienas paviešėjė, leidomės per So. Dakotą keliu Nr. 16 Black Hills link.

South Dakota yra kalnuota, retai apgyventa. Privaziavus Rapid City, pamatai Black Hills kalnus. Per juos kelias sunkus. Vaziuojį per skalynus, siaurus tunelus. Sunku, bet įdomu. Aplanakėm ka na Rushmore, 6200 pėdų aukščio, kurio uoloje yra iškalti prezidentų Washingtono, Jeffersono, Lincolnio ir Theodoro Roosevelto paveikslai.

Kas 15 minučių per garsiakalbį keliauninkams aiškinama to paminklo istorija. Daug ir kitų įdomių dalykų čia galima matyti. Išvažiavojant iš Black Hills pakelėj mus patiko keili mulai, kurie savo gudrumu iš turistų vilioja skanumynus. O turistai nesigali jiems išmesti duonos ir piragačių.

Keliu Nr. 16 privaziavome Big Horn Hills ir Pawder River tarpekį. Tai nuostabi vieta! Čia jau yra 9,666 pėdos nuo jūros lygio, įvažiavus į tą tarpekį mano Lincoln pradėjo pailsti, sustoti, nors aš koja jam ir kiek galėdamas daviau kūro. Oras tvankus, ausys užkibo, sunku buvo susikalbėti. Bet pavažiavus kokias 3 mylias oro spaudimas pasikeitė.

Dar buvo anksti pavakare, todėl sustojome Cody Wyoming daugiau informacijų gauti. Pasirodo, kad dar turime važiuoti apie 75

"MAZOS" ŠEIMOS NARYS

Princas Talal Saud, vienas iš 30 Saudi Arabijos karaliaus brolių atvyko su žmona, 2 sekretoriais ir asmeniniu sargybinu į Los Angeles 10 dienų vizito.

mylias, kol įvažiavome į parką. Mes į jį įvažiavome keliu Nr. 20 iš rytų pusės.

Yellowstone parkas užima 3472 kvadratinės mylios tarpe Wyoming, Montana ir Idaho valstijų. Vaziuoti iki jo reikėjo atsargiai, nes kelias eina per skalynus ir kalnų pakraščius. Retkarčiais tenka sustoti ir palaukti kol pravažiuos iš priešingos pusės važiuojanti mašina.

Sumokėję \$3 įvažiavome į parką. Iš užveizdos gavau žinių, kad iki pirmosios naujynės vietos teks važiuoti 27 mylias. Ten nuvažiavę radome daug namukų, bet visi buvo užimti. Tik Canyon Village per vargą gavome nedidelį, paprastą namuką. Geriau ir toks, negu joks.

Prieblandai užėjus oras atvėso, gamtos grožis pribilo. Paeijutome lyg būtume naujame pasaulyje. Sukurtas lauzas plačiai apšviestė apylinkę. Prie jo susirinkę keliauninkai gėrėjosi vakaro gražumu, muzika ir šokiais. Retkarčiais pasirodė vietos karalienė meška, kuri mandagiai apžiūri išmątytas staines.

Nakti oras šaltas, reikėjo net krosnį pakurti. Rytmetį leidžiamės parko įdomybių pažiūrėti. Yellowstone upė nugrimzdusi tarpe aukštų skalynų, viener didelis vandenkritis, kitur geizeris, iš kurio trykšta karštas vanduo. Daug visokių gyvūnų, bet visoms to parko grožybės ir įdomybės pamatyti reikėtų čia daug dienų pabūti.

Pavažinėję po parką per vakarinius vartus apleidome jį ir važiavome per Idaho valstiją, per kalnus, dykumą pas Oregon link. Tarpe Arco ir Carey miestelių (Idaho valstijoje) yra Crater of the Moon. Tai 48,280 akerių vulkaniškos žemės plotas. Tai vienas didžiųjų Amerikos vulkanų, kuris neseniai nustojo veikęs. Lava, urvai, tamsi juoda žemė... įdomus vaizdas, bet šurpus!

Oregon valstija pagarsėjusi savo didžiuliais pušų ir raudonmedžių miškais. Tų medžių stori kamienai aukštai kyla į padanges. Gražu pažiūrėti! Pasiekėme Kaliforniją, Pacifico krantus ir miestelį Arcata. Čia apsisistojom aplankyti seniau Cambridge, Mass., gyvenusio Vytauto Stašio žmoną, kuri dabar gyvena pas savo dukterį ir žentą.

Atsisveikinę su Angelia Stašiene, keliu Nr. 101 per kalnus, vandenyno pakraščiu, klausydami jo ošimo, privaziavome San Francisco, Los Angeles ir kitus žymius miestus, kol galų gale pasiekėme savo kelionės

Atsisveikinę su Angelia Stašiene, keliu Nr. 101 per kalnus, vandenyno pakraščiu, klausydami jo ošimo, privaziavome San Francisco, Los Angeles ir kitus žymius miestus, kol galų gale pasiekėme savo kelionės

Atsisveikinę su Angelia Stašiene, keliu Nr. 101 per kalnus, vandenyno pakraščiu, klausydami jo ošimo, privaziavome San Francisco, Los Angeles ir kitus žymius miestus, kol galų gale pasiekėme savo kelionės

TUOJ IŠEIS NAUJA KNYGA AMERIKOS ĮDOMYBĖS

Paraišyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:

Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifico; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Įspūdžiai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirties klonis; Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Canyon tarpekis; Įspūdžiai iš Meksikos; Bulių kova; Pas mormonus; ju tikyba, praeitis ir dabartis; Fžeras, kuriame žmogus neskęsta; Neįmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabių požemių urvai; Upė po žeme; Žuvis be akių;... Ir daug, daug kitų įdomybių!

Su gražiais paveikslais. Knygą užsisakyti galima jau dabar. Kai tik bus gatava, tuoj gausite. Kaina 75 centai.

"KELEIVIS"

636 East Broadway So. Boston 27, Mass.

tikslą — Yucaipa.

Sustojome pas svainį Romualdą ir Pertonėlę Stašius. Stašiai seniau gyveno Cambridge, Mass. Dabar jie čia taipgi gražiai isikūrė. Vieta čia nuostabi graži, rami, sveika. Dienomis būna apie 90-100 laipsnių, o naktimis atvėsta iki 60 laipsnių.

Iš čia lankėmės Desert Highland Hot Springs maudynėse, kur verdantis vanduo teka tiesiog iš žemės. Dienos metu karštis čia siekia 120 laipsnių.

Stašiai mus sutiko maloniai ir nuosirdžiai vaišino. Buvome pakviesti svečiuose pas Antaną ir Rozaliją Janušauskus, kurie iškėlė puošnius pietus. Mūsų nuosirdi padėka šeimininkams, o taipgi John ir Mary Rade ir p.p. Markevičiams.

Paviešėję porą savaitę, susitvarkę savo Lincoln pasirodėm grįžti. Stašiai iškėlė mums šaunias išleistuvas, kurių mes ilgai nepamiršime. Nuosirdus ačiū Romualdai ir Petronėlei Stašiams!

Atsisveikinę pasileidome namų link per Utah, Wyoming, Nebraską keliais 91-89-30 iki Iowa. Ten aplanakėme Hoover užtvanką, kuri turi 726 pėdas aukščio. Tai vienas aukščiausių pylimų mūsų krašte. Čia yra įrengta milžiniška elektros stotis, kuri elektros jėgą apdūpina kelias valstijas.

Arizonos dykumos ir tie spalvoti kalnai stebino mus savo grožiu ir žiaurumu.

Dar sustojome Sioux City pas jau minėtus Rašimus ir ten pasilieję išvažiavome į Providence, R. I.

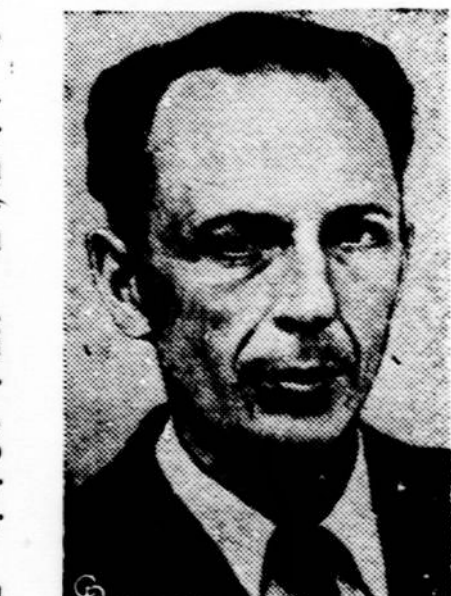
Bronius Simonavičius

NAUJAS ADRESAS MŪSŲ ATSTOVO ANGLIJOJ

"Keleivio" ir "Darbo" atstovo adresus pasikeitė. Jis dabar yra toks: J. Venskūnas, 8 Stewart St., Bellshill - Mossend, Lanarshire, Scotland.

Pirmasis tekstilės fabrikas Amerikoje buvo įrengtas 1790 metais Pawtucket, R. I.

JIS PABĖGO

Profesorius dr. Alfred J. Kantorowicz, senas komunistas, pabėgo į Vakarus Vokietiją, nes, sako, negalėjęs pakęsti asmeniško laisvės ir teisių varžymo proto darbininkams.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Sveikas, tėve! Kodel taip užsimastęs?

—Mislui apie savo jaunias dienas, vaike.

—Kam apie jas svajoti, tėve! Jos jau nebegrįs.

—Grįs ar neigrįs, bet pamislyt nieko neįskadija, Maiki. Juk ir mūsų tautos himnas sako, kad stiprybė reikia semti iš praeities. Apie savo jaunias dienas dabar pradėjo mislyt visi mūsų veikėjai. Tik pažūrėk į gazetą: kad piškina tai piškina savo atsiminimus. Net knygas pradėjo rašyti apie savo jaunias dienas.

—Visuomenės veikėjai, tėve, gali savo atsiminimus rašyti, nes jie turi ką atsiminti. Bet ką tėvas gali atsiminti iš savo gyvenimo?

—Maiki, aš galėčiau tau papasakoti iš savo gyvenimo gražesnių istorijų, negu tie tavo visuomenės veikėjai. Vot, aš pasakysiu tau apie tokį Čalį, su kuriuo ant vieno burdo gyvenom ir jis pačioj lovoj gulėjom. Jis buvo atvažiavęs Amerikon pirmiau už mane ir rokavosi jau kaip senas amerikonas, o mane dar grįnorium vadindavo.

—Bet tai neįdomu, tėve.

—Vėidimintu, bus įdomu. Jis turėjo atsivežęs krajavą dziegorių ir vis gyvėsi, kad Amerikoje tokio gero dziegoriaus nėra. Ale vieną sykį tas jo džionkas ėmė ir sustojo.

—Tas, tėve, irgi neįdomu.

—Sarap! Duok man čenčių pasakyt visą istoriją, o bus įdomu.

—Gera, gerai, tėve, aš jau netrukdysiu.

—Taigi, kaip tas jo džionkas sustreikavo, tai Čalis įsidedo į kisenę ir sako man: koman, eisim pas vačmaikerį, vadinasi, pas dziegormeisterį, kad žinotum, kaip Amerikoje dziegorius taiso. Nu, ir nuėjom. Pasirodė, kad tas dziegormeisteris buvo iš Lietuvos atvažiavęs žvdelis ir nešlektai kalbėjo lietuviškai. Jis apžiūrėjo Čalio dziegorių ir sako: Olrait, aš jam pafiksui. Ateik už vienam adynas, ir bus redi.

—Tėve, tai labai nuobodi pasaka.

—Džius dimintu, Maiki! Tik pasiklausyk, kas atsitiko už adynos, kai mudu nuėjom tą dziegorių atsiminti. Žydelis padėjo jį ant stalo, atkišo ranką į Čalį ir sako: trys dolai už jam su-

fiksyt. Čalis įsidedo savo dziegorių į kisenę ir atkišo žydeliui špygą. Ve, sako, aš tau duosiu tris špygas, ale ne tris dolerius. Sako, tas dziegorius naujas, jam kaštavęs tik du rubliu, tai kaip jo pataisymas gali kaštuot 3 dolerius? Juk 3 doleriai, tai bus 6 rubliai, sako. Ale žydas rokuoja, kad pigiau negalima, ba reikėję idet naują sprenžiną. kelis naujus šriubelius, viską reikėję pašmeruoti, tai trys doleriai labai čyp. Nu, ir davai abudu bartis. Ant galo Čalis metė jam ant stalo pusdolerį ir sako, daugiau negausi. Paėmė mane už rankos ir sako: koman, eikim iš čia. Ale žydas užrakino duris ir pašaukė policiją. Atėjo du policmonai, pasikalbėjo su žydu ir sako mano Čaliui: užmokėk jam už darbą, kitaip vesim tave į lakupa. Norom nenorom Čalis užmokėjo, ale išeidamas pagrūmojo žydui: mi fiks ju!

—Ar tai visa istorija?

—Ne, Maiki, ne visa. Kai mudu išėjom laukan, Čalis pradėjo aplinkui dairytis, lve ko ieškodamas. Paskui sako man: pažūrėk, ar negalėsi išlupti iš saido vo gėra plytą. Mano nagai, vaike, buvo kieti, tai užkabinau ir raidavai plytą iš kišo. Suėžiom atgal prieto dziegormeisterio vietos ir Čalis suvarė tą plytą į jo langą. Stiklai suskambėjo, subarskėjo, o mano frentas pasileido bėgti. Kad tuma tytum, žydu subėgo kaip ant kokio jomarko ir visi mane apspito. Jie matė kaip aš tą plytą iš saido vo ko lunau, taigi vėl pašaukė policiją ir dabar jau mane nuvežė į belangę. Ant rytojaus pastatė mane ant sūdo. Angelskai aš dar nemokejau, tai sūdzia pašaukė klumocių. Aš, žinoma, pasakiau teisybę. Sakau, aš nekaltau. To žmogaus, ką išmušė langą, aš nepažįstu. Jam buvo reikalinga plyta, tai aš išlupau ją iš saido vo ko ir pardaviau jam už dešimtuką. Dac ol. Ale sūdzia rokuoja, kad aš vistiek kaltau, ba išardžiau saido vo kę ir pardaviau plytą, kuri yra miesto propertė. Už tokį darbą, sako, pasėdėsi vieną mėnesį dželoje.

—Ir turėjai atsėdėti?

—Siur, Maiki, atsėdėjau ir išėjęs norėjau duoti Čaliui į nosį, ale jis mane nuspaikajino. Sako, dželoj reikia biskį pasėdet, ba kitaip

Kas yra socializmas?

Dabartinė Lenkija yra vienintelė komunistinio režimo šalis, kurioje komunistai dar laisviau puola komunizmą, kaip jis šiandien Maskvos nusakomas. Puola ir visą tą režimą, kurį Kremlius prievarta primetė ir savo satelitams. Pritvinkusios Maskvai neapykantos reišėjais yra Lenkijoje vadinamieji "kairieji" komunistai - revizionistai ir mokslus einas jaunimas. Žymia tarp jų rolė vaidina jaunas lenkų filosofas Leszek Kolakowski, iš visų rūšių iškrypes komunistas ir aiškiai palinkęs į socialdemokratius.

Jaunimo prašomas, L. Kolakowski parašė jaunimo laikračiui "Po prostu" žemiam dedamą jo pasisakymą "Kas nėra socializmas". Tai yra trumpas, geliančiais sakiniais surašytas kaltinamasis aktas Sovietų režimui. Jis nebuvo "Po prostu" paskelbtas - neleido pats Gomulka, bijodamas suerzinti Maskvą. Bet jis, padaugintas aplenkiant cenzūrą, plačiai pasklydo jaunimo tarpe ir pagaliau pateko užsienin. Buvo pagarsintas ir Amerikos spaudoje ("The New Leader", 18, 2, 57).

Užuot pasakęs, kas yra socializmas, L. Kolakowski visų pirma dėsto, kas nėra socializmas. Ir va kaip jis pasisako:

Kas nėra socializmas: Yra bendruomenė, kurioje nieku nenusidėjęs žmogus sėdi namie ir laukia ateinant policijos.

Bendruomenė, kurioje tulas tik dėl to įkliūva nelaimėn, kad jis pasisako kaip galvoja; gi kitas dėl to jaučiasi laimingas, kad jis nesisako, kokios mintys varstosi jo galvoje.

Visuomenė, kurioje kaimui tik dėlto sekasi gyventi patogiai, kad jis iš viso negalvoja.

Bendruomenė, kurioje žmogus dėl to nelaimingas, kad jis yra žydu gimęs; gi kitas dėl to yra laimingas, kad jis nėra žydas.

Tai yra valstybė, kurios kareiviai jaučiasi vikresni, kai jie okupuoja kitų tautų kraštus.

Valstybė, kurioje tam geriau sekasi, kas garsiau už kitus garbina savo šalies vadus ir kurios vadai patys save paskiria eitoms pareigoms.

Valstybė, kurios pilietis teturi vieną kambarį gyveniti.

Valstybė, kurioje yra be-rasčių ir dažnai pasikartoja raupu epidemijų.

Valstybė, kuri laiko daugiau šnipų kaip gailingųjų žydu seserų ir kurios piliečių daugiau kalėjime kaip liginėjų.

Valstybė, kurios pareigūnų skaičius sparčiau didėja kaip darbininkų.

Valstybė, kuri verčia žmogų meluoti ir kuriam kitaip neiseina, kaip tik vogti.

Valstybė, kurios kaimynai keikia likimą už tai, kad jis skyrė jiems tokią blogą geografinę padėtį.

Valstybė, kuri gamina puikius raketinius lėktuvus

niekad nebūsi regli amerikonas. Išsigėrėm ir susigadijom. Ale tas tai dar ne viskas, Maiki. Kita sykį aš tau papasakosiu, kaip mudu su Čaliu trajinom įspirsti vienai Amerikos leidei ir kaip tas pasibaigė. Kai viską išsklausysi, tai galėsi parašyti mano atsiminimų knygą.

—Gerai, tėve, aš ateisiu kitą savaitę.

ir nieko vertą avalynę. Valstybė, kuri pavergia kitus ir kuriuos teismuose negali atskirti gynėjo nuo prokuroro.

Valstybė, kuri iš savo piliečių reikalauja, kad jie filosofijos, užsienių politikos, literatūros ir dorovės klausimais būtų visi vienodų pažiūrų.

Valstybė, kurioje tenka būti atsakomam už savo bočius ir prabočius.

Valstybė, kurioje jos pareigūnai gauna 40 kartų daugiau atlyginimo, kaip visa likusi tauta.

Valstybė, kuri daro kalnus nusikaltimų ir iš to vėliau kuria savo ideologiją.

Valstybė, kuri norėtų, kad jos užsienių reikalų ministeris diktuoūt žmonijai jos politiką.

Tai yra bendruomenė, kamuo jama beviltiško nusiminimo.

Valstybė, kuri tautos norus anksčiau sužino, kaip tauta bus apie juos paklausta ir kurioje iš anksto galima pasakyti, kokie bus parlamento rinkimų rezultatai.

Valstybė, kurios filosofai ir rašytojai yra tos pačios nuomonės, kaip ministeriai ir generolai, bet pasisako tik pastarųjų pasiklause.

Valstybė, kurios piliečiaiams draudžiama skaityti pasaulinio garso kūrėjų raštus, matyti vertingus dabarties paveikslus ir klausytis didžiųjų muzikos kūrinių.

Valstybė, kurioje sergančiam tenka per ilgai laukti gydytojo ir kurioje nemokšos garbinami kaip mokslinčiai.

Valstybė, kurioje rytdieną paneigiama tai, kas buvo vakar teigiama ir kurioje iš piliečių reikalaujama, kad jie tikėtų, jog teigiama ir neigiama yra tas pats.

Ką iki šiol esu, mieli draugai pasakęs, tai yra pirmojo mano pasisakymo dalis. Dabar klausykites atidžiai — aš noriu jums pasakyti, kas yra socializmas: socializmas yra labai geras daktas.

Vertė kiek sutrumpindamas J. K.

BENDROJI KOVA

Mūsų spauda ir veiksniai, rodos, dar niekadados nėra kėlę aiškaus, būtino ir našaus lietuvių bendradarbiavimo su ukrainiečiais, koviant už greitesnį Lietuvos ir Ukrainos išvadavimą. Man atrodo, kad Lietuvos ir Ukrainos išeivijos bendradarbiavimas pagreitintų laisvės atėjimą.

Ukraina turi tapti nepriklausoma valstybe. Tuokart atriktų ir daug Lietuvai nepageidautiną problemą, ir Lietuvai būtų saugiau tarn godžiū jos kaimynų. Ukrainietis yra nuosirdus istorinis lietuvių bičiulis, ir jis lietuvi vadina savo broliu.

Ukraina didelis, turtin-gas ir milijonų žmonių kraštas. Būsimoji Ukrainos valstybė pažabotu Rusiją, Lenkiją ir Vokietiją, — tai svarbiausia ir tai būtina Pabaltijio valstybėms — Lietuvai, Latvijai ir Estijai ir nau-dinga Mažajai Lietuvai. Su Ukrainos nepriklausomybe prasidėtų geresni laikai rytų Europoje: pasibaigtų mažųjų tautų naikinimas.

Politikai ir žurnalistai, šiuo klausimu apšvieskite mus eilinius.

Kaimietis

Geriau žingsnis po žingsnio, negu šuolis pirmyn, o du atgal.

JAUNI SPORTININKAI PAS IKE

Prezidentas Eisenhower sveikina Monterrey (Mexico) Mažosios Lygos beisbolininkus, laimėjusius "Little World Series" čempiono vardą.

Kaip danguje taip ir žemėje

Mūsų tarpe dažnas mėgstas skustis, kad mūsųose viskas blogiau, kitur viskas geriau.

Mes ne tik Lietuvoje, bet ir išeivijoje labiau susiskaldę, o kitose tautose vienybė žydi: mūsų laikraščiai nemoką kultūrinei klausimų svarstyti, su kitaip manančiais ginčytis; mūsų seimas buvęs tikras balagnas, koliojimosi vieta ir t. t.

Neseniai teko skaityti vieno asmens laišką, kuriame jis stebiasi, kaip toks garbingas asmuo, kaip S. Kairys, galėjęs Krupavičių Seime pavadinti "pogromščiku, provokatorium", o K. Bie-linis jo, Krupavičiaus kelionę i Washingtoną piemenų darbų (taip Krupavičius skundėsi savo atsiminimuose, išspausdintuose "Drauge")

Niekas netvirtins, kad ir mūsųose yra daug blogo, kad ir mes kartais ir pasakome ir parašome ne taip, kaip reikėtų, bet kad pas mus būtų blogiau kaip kitur, to dar niekas rimtai neįrodė.

Vienas kitas kartais prikiša, kad ir "Keleivis" per daug parašas apie buvusį prezidentą A. Smetoną, kad kitur valstybės vyrai tokių priekaištų negirdi. Bet pasiklausykime, ką yra girdę Amerikos prezidentai. Štai tik keli pavyzdžiai.

Prezidentas Eisenhoweris neperdaug širdin ėmė senatoriaus žodžius, kad prezidentas neturis smegenų ekonominiams klausimams, tai yra jų neįmanas, kad jis nieko nenusimanas apie tuos įstatymus, kuriuos gina, kad jis lošias golfą, o neskaitas knygų, priimančios kias dovanas ir t. t., nes jis žino, kad kiti prezidentai yra girdę daug didesniu kaltinimu.

Šiandien visu didvyriu laikomą prezid. Washingtona rašytojas Paine, buvęs Washingtono draugas, vadino išdaviku, veidmainiu.

Tretysis prezientas, svarbiausias nepriklausomybės dokumento autorius, filosofas Thomas Jefferson rinkimo kampanijos metu vieno New Yorko kunigo buvo apšauktas nešvankiu filosofu ir netikėliu, nes jis netikėjęs bibliiniam tvanui. O kitas Connecticut kunigas kaltino apgavus našlę ir jos vaikus. Jeffersono priešininkai federalistai kalbėjo, kad jis savo namuose turi tikrai afrikonišką harema. Jam pradėjus eiti prezidento pareigas, Yale universiteto prezidentas pareiškė, kad dabar kraštą valdys bukapročiai ir peiliai. O Connecticut federalistai pakėlė tosta už prezidentą linkėdami, kad prezidentas už savo nuopelnus gautų iš piliečių medali — apynasri. Jackson (septyntasis pre-

NYKSTA KARALIAI

Sis šimtmetis įvairiems karaliams tikras maras, nes per paskutiniuosius 40 metų Europoje nuo sosto nulėkė net 10 monarchų (paveldimų valdovų). Šiandien Europoje yra 15 respublikų ir dar 10 monarchų, bet ir tos monarchijos nuo respublikų besiskiria tik tuo, kad ten valstybės galvos nėra renkamos, bet paveldimos, ir ten monarchai tik karaliauja, bet nevaldo.

Kiek mažiau tas maras tepalietė Azijos žemyno monarchus, bet ir ten jis pradeda plėstis. Azijoje šiame šimtmečio sosto neteko trys monarchai, bet vis dėl to jų ten dar yra 8, daugiausia Saudi Arabijos pusiausaly.

Afrikoje tebesilaiko Abisinijos karalius, bet nuvirto Egipto karalius, susikūrė naujos nepriklausomos respublikos Ghana ir paskutiniuoju metu Tunisas.

Abu Amerikos ir Austrijos žemynai monarchijų neturi ir mažai turėjo: Tik praeito šimtmečio pradžioje Meksikos generolas Iturbide pasiskelbė imperatorium, bet viešpatavo labai trumpai. Ilgiau (nuo 1808 iki 1889 m.) monarchas sėdėjo Brazilijos soste.

Vadinasi, neabejotinai visur yra visuotinis palinkimas nusikratyti vieno asmens valdymo formos, visoki monarchai eina į archyvus, bet daug kur vietoje jų karūnuotų monarchų ant žmonių sprando atsieda nekarūnuoti valdovai, daug žiauresni negu karūnuotieji. Imkime, kad ir Rusijos imperiją. Kokie žiaurūs buvo jos carai, kiek skriaudų jie yra padarę ir mums lietuviams, bet juos nuvertus soste atsiedo dar baisesnė nors ir be karūnos valdovai.

Bet tas, žinoma, nereiskia, kad vieno asmens valdymo būdo yra ateitis. Tokie liaudies valdymosi iš-kraipymai yra laikini reiškinys. Ne amžius valdys ir Rusiją Stalina, Chruščiovai ir kiti jiems panašūs nekarūnuoti valdovai. Ir jie nu-eis į užmirstį, laisvės troškimas yra amžinas, noras patiens savo reikalus tvarkyti augi ir stiprės ir nušluos visus, kas tam jų šventam reikalui priešinasi, ji trugdo.

Demokratas

RŪBAI IR DRABUŽIAI

Liaudis paprastai skiria drabužius nuo rūbų. Rūbas, rūbai paprastai yra: bažnytiniai, karaliaus, vaiko (rūbeliai, jei jie šventadieniai) ir poetai dar pasako—gamtos rūbas. Daugiau visur tvartojamas drabužis arba kitur Lietuvoje drapanas, drapanos.

Artimas

Žmogus per metus sumirškioja 84-rius milijonus kartų.

R. M.

JAU RUOSIAMAS SPAUDAI KELEIVIO KALENDORIUS 1958 metams

Kviečiame užsisakyti mūsų kalendorių 1958 metams. Kalendoriuje bus apie 100 puslapių visokių skaitymų ir plati kalendorinė dalis.

Kalendoriuje bus įvairių informacijų, naudingų patarimų, eilių, juokų, atsiminimų ir kitokių įdomių ir naudingų dalykų.

Nežiūrint kad viskas brangsta, "Keleivio" kalendoriaus kaina lieka ta pati—50 centų. Prašome jį užsisakyti. Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway
So. Boston 27, Mass.

MOTERŲ SKYRIUS

KAME MOTERYS BETEISĖS

Jungtinių Tautų sekretorius savo pranešime sumini valstybes, kuriose moterys turi teisę rinkti ir kuriuose teisės neturi.

Šiose valstybėse moterys negali dalyvauti rinkimuose: Šveicarijoje, Lichtenšteine, San Marino. Tai Europos valstybės. Azijos moterys neturi teisės rinkti Jemene, Saudi Arabijoje, Jordane, Irake ir Libijoje. Iš Amerikos valstybių moterys rinkimo teisės neturi tik Paragvajuje.

Čia reik pastebėti, kad Jemene ir Saudi Arabijoje ne tik moterys, bet vyrai neturi jokių politinių teisių, nes tas valstybes valdo neriboti valdovai.

Portugalijoje, Monako, Gvatemaloje, Egipte ir Sirijoje moterų rinkimines ir kitas politines teises ypač rešnės negu vyrų.

Haiti, Laos ir Pietų Vietname moterys rinkimines teises tegavo tik pernai.

Pirmoji valstybė, kuri moterų politines teises sulgi-

IR TOKIAIS NIEKAIS UŽSIMA

Palisades Park, N. J., sugalvojo išrinkti gražiausį dramblių. Vieną iš 9 kandidatų 12 metų Dinu čia matome su trim gražiomis teisėmis.

SKAITYKITE

Vertingas Knygas

SENAS KAREIVIS MATUTUTIS, parašė Jurgis Jankus. Pasakojimas apie nepaprastą žemaitį, kuris daug nuostabių dalykų padarė, tik nepadarė vieno, kurį tikrai turėjo padaryti. 237 psl. Kaina \$3.

LENGVAS BODAS ISMOKTI ANGLISKAI. Geriausias vadovėlis pradedantiems angliskai mokytis: duoda išsamų, angliskų pasiskelbimus. Kaina \$5.

NAUJA VALGIŲ KNYGA. M. Michelsonienė parašė; 250 įvairių receptų, 132 psl. Kaina \$1.25.

KAS BUS, KAS NEBUS, BET ŽE- MATIS NEPRAZUS. Balio Sruogos įdomus aprašymas, kaip Jonis Mazrimas 1812 metais iš Vėliknių į Kainą muskruasė ir Napoleono regejo—ir kas iš to išėjo. Kaina \$2.50.

CEZARIS. Mirko Jesulio romanai, vertė A. K. Puida, pirmoji dalis, 188 puslapių, kaina \$2.

CEZARIS. Mirko Jesulio romanai, vertė A. K. Puida. Antroji dalis, 211 psl. Kaina \$2.

CEZARIS. Mirko Jesulio romanai, vertė A. K. Puida. Trečioji dalis, 176 psl. Kaina \$2.

MILŽINO PAUKŠTĖ. Balio Sruogos trilogijos istorijos kronika, 173 psl., didelis formatas, gera popieria. Kaina \$2.50.

KONTIKL. Thor Heyerdahlio aprašymas nepaprastų žmonių ir kultūrų, nes plaukio iš Pietų Amerikos į Polineziją. 413 psl. Kaina \$3.75.

APIE LAIKĄ IR ŽMONES. Poeto J. Aščio atsiminimai apie Binkį, Miškini, Tumą, Savickį, Giras ir kt. 243 psl. Kaina \$2.50.

MIRUSIOS SIELOS. M. Gogolio svarbiausias veikalas, išvertė M. Miškini. 290 psl. Kaina \$3.25.

POPIEŽIAI IR LIETUVA. Kunigo M. Valadko parašyta knyga, 250 psl. Kaina \$2.50.

2EMAITES RASTAI. Garisios mūšio rastojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdai su rašytos pavyksiu. 128 puslapių, kaina \$0.50.

NEPIKLAUSOMOS LIETUVOS. PINIGAI. Jono K. Kario, 160 puslapių, 225 psl., gerame popierioje. Kaina \$6.00.

A KISS IN THE DARK. J. Jazmini angli kalba, sodrus vaizdai, 150 psl. Kaina \$2.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė Dr. D. Piličia. Pritaikinta Amerikos lietuviams. 144 puslapių, kaina \$1.00.

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo diktatorius buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina \$2.50.

KODEL AS NETIKIU Į DIEVĄ. Pilna argumentų, kurie visiems įdomūs. Kaina \$20c.

ATLAIDŲ PAVESY. P. Abelio romanai iš Žemaitių Kalvarijos praeities. Kietas viršelias, 467 puslapių, kaina \$4.

PABUCIAVIMAS, parašė J. Grūzas, novelių rinkinys, 155 psl. Kaina \$1.50.

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25c.

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams sprasti. Kaina \$0.50.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina \$10c.

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA. Dr. P. Joniko pirmasis ir vienintelis šiuo klausimu veikalas. Kaina \$3.00.

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUŠIĄ, arba komunistų diktatoria faktų šviesoje. Trumpa beišėjimo istorija ir valdymo praktika. Labai daug medžiagos. 96 puslapių, kaina \$0.50.

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTUS VIENTININKAS? Parašė kun. M. Valadka. Svarbu kiekvienam perskaityti. Kaina \$1.20.

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal K. Kautsk naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygetė. Kaina \$0.50.

KOKIUS DIEVUS ŽMONES GARBINA SENOVĖJE. Dievų yra visokių įvairiųjų kraštuose ir įvairiuose laikuose dievai buvo kitokie. Kokie buvo senųjų lietuvių dievai? Kaina \$1.00.

ZEMAIČIŲ KRIKŠTAS. P. Abelio parašytas istorinis romanai iš Žemaitijos krikšto laikų. Su kietais apdarais. Kaina \$3.50.

VISUOTINIS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie jį sakė mokslas. Kaina \$2c.

DEL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina \$2c.

BARABAS. Puer Lagerkvisto istorinė apysaka iš pirmųjų krikščionybės laikų Romoje, Palestinoje ir Kipre. Knyga laimėjusi Nobelio premiją. Kaina \$2.25.

ANŲ PUSEJ EŽERO, parašė Puljis Andriusis, trumpas lyrinis apysakas, 100 psl. Kaina \$1.50.

TIPELIS, parašė Pulgis Andriusis, juokingas romanai, 240 psl. Kietas viršelias. Kaina \$3.

PER KLAUSIČIŲ ULYTELĘ, parašė Ljudas Dovydenas, įdomi apysaka, 176 psl. Kaina \$2.20.

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina \$2c.

DEBESĖLIUI

Baltapūki debesėli,
Lengvasparni lakūnėli,
Kur tu skriesi?

Ar tik saulę palydėti,
Ar rytų aušroj žerėti
Tu viliesi?

—Pro bekrasčių melsvą plotą
Jūra skendėja miglota,—
Ten keliausiu

Į sodriais lašais patvinęs,
Prie audringos jos krūtinės
Prisiglausiu.—

Tai ir mano, debesėli,
Juodą mintį, rūpestėlį
Nupludink

Ir į giliąją jūrą,
Kur vien bangos šniokščia, ūžia,
Paskandink.

Putinas

Nijolė

DEL ZODŽIO Į TEISMĄ

no su vyrų, buvo Wyoming. Ji tą padarė 1869 metais. Ją pasekė Naujoji Zelandija, 1893 metais sulgindama moterų rinkimines teises su vyrų.

IS KUR TOKIA MADA?

Moterų skyriaus lape noriu paklausti kitų skaitytojų, iš kur mūsų pobūviuose atsirado keista mada šokti patamsėje.

Kai rengiamas koks po-būvis, tai visi, tiek vyrai, tiek moterys stengiasi geriau pasipuosti. Nuvažiuoja, ir kol tęsiasi koncertas ar kitas meninė programa ar valgomai, salė dar apšviesta. Bet štai pradėjo suolus įpašalius stumti, orkestras instrumentus derinti, visi linksmi norėję vienas kitą pamatyti, susitikti. Deja, tada šviesos beveik užgesinamos ir šokama patamsėje.

Senesnieji susėda pašalios, pusvalandį pažiūri, bet patamsėje ne ką čia ir matysi, to dėl eina namo. O juk ir seniams būtų malonu gerai apšviestoje salėje pasidžiaugti savo šo-

kanciais vaikais ar vaikų vaikais.

Iš kur mūsų tokia mada atsirado? Seniau taip nebuvo. Ar negračiau būtų, jei salė būtų gerai apšviesta, senieji pasienieuse susėdę galėtų šnekučiuotis ir džiaugtis vidury šokančių jaunimui.

Kai Lietuvos valstybė kūrėsi, trūko daug įvairių (terminų) įvairiems gyvenimo reikalams. Net, pavyzdžiui, nežinota, kaip lietuviškai kita meninė programa ar valgomai, salė dar apšviesta.

Tada per Lietuvą sklido toks atsitikimas, ir sako, kad jis tikras. Kažkoks kirtimentus derinti, visi linksmi norėję vienas kitą pamatyti, susitikti. Deja, tada šviesos beveik užgesinamos ir šokama patamsėje.

Senesnieji susėda pašalios, pusvalandį pažiūri, bet patamsėje ne ką čia ir matysi, to dėl eina namo.

O juk ir seniams būtų malonu gerai apšviestoje salėje pasidžiaugti savo šo-

la abu geri naujadarai ir tą

patį reiskia, tik žodis kirp-tuvė daug senesnis už žo-dį kirpykla, nes jau K. Sir-vydo 1629 metų žodyne e-sas. Kirpėjas, suprantama laimėjo. Betgi dėl vienodu-mo ilgainiui visur Lietuvoje ir knygoje, laikraščiuose įsigalėjo įvardas kirpykla. K. Z.

NEUŽMUSK KARVES!

Toks įsakymas tebe-galioja kaikiuriose Indijos valstybėse. Ten karvė lai-koma šventu gyvuliu ir jų užmušėjai sunkiai baudžia-mi.

Neseniai Centralinė Indijos Bhopal mieste suimti 13 mėsininkų, kurie kalti-nami užmušę karves ir par-davinę jų mėsą. Įvykęs di-delis miestiečių susirinki-mas nutarė reikalauti, kad vyriausybė uždarytų mėsi-nes. Penki fanatikai pa-skelbė bado streiką kol tos krautuvės nebūs uždarytos.

Ten taip įstatymų saugo-jamos karvės vaikiojasi kur-joms patinka, bet jų maiti-nimu nesirūpinama, to dėl vos gyvų žalmargių gali su-tikti ir centrinėse miestų gatvėse.

Naujausios knygos

SIARUOJU TAKELIU, pa-rašė K. B. Kriaučiūnas. Spau-dė "Naujienos". Psl. 178. Kai-na \$2.00. Senesnės kartos lietu-viams gerai pažįstamas daini-ninkas ir poetas K. B. Kriau-čiūnas čia vaizdžiai aprašo sa-vo vaikystę ir jaunystę Lietu-voje, gyvenimą ir veiklą Ame-rikoje, įspūdžius grįžus Lietu-von ir dabartinį savo gyveni-mą Amerikoje.

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS, apie 20,000 žodžių, 368 psl., redagavo V. Baravy-kas, pigiausias ir naujoviškia-sias žodynas, kieti viršeliai, kai-na \$4.

SUŽADĖTINĖ, parašė J. Ti-tinis, 15 įvairių trumpų pasakojimų, 180 psl., kaina \$2.

NEMUNO SCŪNĖS, parašė An-drius Valuckas. Įdomus roma-nas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo. Įdomiai at-vaizduotas tas įvykis, apie kurį dabar mažai kalbama. Pirmą dalis 280 psl. kaina \$3.00.

NEMUNO SCŪNĖS antroji da-lis, 426 psl. \$4.00.

DANTYS, Ju Priežiūra, Svei-kata ir Grožis. Parašė dr. An-tanas Gussen-Gustainis. Knyga gerai pavaizduoja, kaip dantų priežiūra palaiko kūno sveika-tą. 190 psl., kieti viršeliai, kaina \$4.00.

BROLIŲ GRIMŲ PASAKOS, vertė St. Vainoras ir V. Civi-nas. 15 įdomiausių pasakų iš visame pasaulyje žinomų Brolių Grimų raštų. Pulkis dovana vai-kams. \$3.00.

ZEMĖ DEGA, parašė Jurgis So-vicekas. Atsiminimai iš 1939-1945 metų, kuriuos autorius, rašytojas ir diplomatas, pralei-žo Prancūzijoje, prie Italijos sienos. 1-a dalis 453 psl. \$4.50.

ZEMĖ DEGA, antroji dalis, 414 psl., veikalas, laimėjęs praeitų metų literatūros premi-ją, kaina \$4.50.

PAVASARIŲ AUDROJ, parašė Ieva Simonaitytė. Įdomus ro-manas iš Mažosios Lietuvos gy-venimo ir Klaipėdos atvadavi-mo. 228 psl., kaina \$2.50.

JORININKO SINDBAD NUO-TYKIAI. Nepaprasti, kaip jie surašyti knygoje "Tūkstantis ir viena naktis". Ilustruota, pulki dovana jaunimui. 108, kaina \$2.00.

Užsakymus su pinigais prašome siųsti šiuo adresu:

"Keleivis"

636 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

JIEVA SIMONAITYTĖ

MARAS

(Tęsinys)

ISVARYTAS

Marui pasibaigus Vokietijos vyriausybė privežė į Mažąją Lietuvą galybę vokiečių ir kurdino juos lietuvių sodybose, žemėse. Ir tuo būdu ją suvokie-tino. Autorė šitaip vaizduoja, kaip ir Simonis turėjo užleisti atėjūnams vokiečiams jam nuo am-žių priklausiusią sodybą, žemę.

Ir išaušo nelaimingoji diena, nulūmusi Mato likimą.

—Kas tas toks, kurs trankosi po laukus? — sako įeidamas pietų Etmonas: — jau visą rytą jis ten bastosi: čia vieną kalbina, čia kitą iš vaikų, iš praeinančiųjų.

—Rasi vyriausybės siųstas koks valdininkas, — atsako tėvas.

Bet netrukus ateina jau vokiečiai ir į kiemą. Tei-raujasi, kur čia dvaro šeimininkas. Išėina Simonis su-tikti svetimąjį. Pasveikina jį kaip mielą svečią. Papraso užteiti, nes Simonio dvaras jau iš amžių pagarsėjęs vaisingumu.

Nors ir blogi laikai ir užuot pagirtojo lietuviškojo alaus tik prasto gėrimo Simonis negali pasiūlyti, vis viena nepavalgydines neišleidžia jis nė vieno žmogaus.

Pavaišino jis ir šį svetimąjį.

—Kieno tie vaikai, tokia jų daugybė? — paklausė pagaliau vokietis.

—Tai mirusiųjų per marą būrų vaikai, nedaug jų tėra, tik...

—Vokiečių nė vieno?

—Ne, juk vokiečiai pasirūpino patys savo tautiečiais.

—Ach so! Bet dabar pasistenk juos greit išvartyti: jiems nebūs čia vietos. Aš esu vyriausybės siųstas.

Nustebo Simonis: jis nesupranta, ką svetimasis mano. Juk jo dvaras, jo namai, ir jam norima įsakinėti išvartyti našlaičius! Ne, to nebūs.

—O kodėl jiems nebebūtų čia vietos, galima pa-klausti?

—Pamatysi.

Išėjo svetimasis nei dėkui nei sudiev nepasakęs.

O Simonis galvą kratydamas ėjo su Etmonu ir Ma-tu pasitarti.

Neilgai betruko, ir štai jau ateina keliolika žmo-nių į Simonio dvarą. Visai svetimi. Dievas žino, iš kur parsiplovę. Jų išvaizda parodo, kad iš jų nieko gero nesulauksi. Jau ir jų kalba, tiesa, vokiška, bet skam-ba taip keistai, taip negirdėtai.

Nuėjo Simonis paklausti jų, ko jie pageidauja.

—Mes čia pasiliksim, — stengėsi vienas Simonui paaiškinti.

—Bet man darbininkų nereikia? Štai pilnas kie-mas mano darbininkų,—rodo jis į našlaičius, besidar-buojančius kieme.

Ir kažki koks keistas naujas rūpestis staigiai su-gniaužė Simonio širdį.

Anas, su svetimaisiais atėjęs, ėmė lyg raminti Si-monį.

—Tik kelioms savaitėms: paskui jie išeis į tuščias, išmirusias vietas. Reikia apgyvendinti kraštą, juk taip palikti negalima, tai turėtumei ir patį suprasti. O k'adangi tušti, išmirusieji namai valomi...

Ir pakilo svetimieji. Simonis stengėsi ir juos mel-liai pavaišinti: pavalgydino juos, parodė jiems vietas, kur nakvoti. Dvare vietos daug.

Bet atvykusieji svečiai pradėjo savotiškai šeim-i-ninkauti. Nustebo dar daugiau Simoniai. O pagaliau suprato, kad ne juokais atėję svetimieji dar gali ir juos pačius išvartyti iš dvaro. Susirūpinęs Simonis krei-pėsi į atėjūnų vadą:

—Nesuprantu, ką jūsų žmonės čia mano. Juk dva-ras man ir mano vaikams priklauso, juk aš čia dar vis manau esąs šeimininkas.

—Buvai, — paaiškino šaipydamasis vokietis.

—Kaip tai?

—Mes esame vokiečiai ir atvykome čia apsigyventi ne kaip bernai, bet kaip ponai. Supranti dabar? Vo-kiečiai nėra pratę vergauti, o dargi lietuviams,—pasakė ir piktai nusijuokė.

—Bet juk sakėte...

—Mes sakėme, kad čia pasiliksim. O kadangi čia dvaras mums patinka....

Dabar tikrai supyko Simonis.

—Niekados, kol aš gyvas! Kiekvienas svetimųjų teperžengs mano namų slenkstį kaip svečias, bet nieka-da kaip šeimininkas. Lauk iš mano dvaro!

—Gana ilgai tu čia viešpatavai, seni, dabar jau laikas užleisti vietą kitiems. Čia vokiečių žemė, čia vokiečiai ir ponai!—pastebėjo kitas atėjūnų.

—Niekados! — dar kartą pakartojo senis Simonis.

Bet jis nepastebėjo, nepastebėjo nei Matas nei Et-monas, kaip vienas svetimųjų nusivertė lazdos.

Ir du gerai pataikintų lazdos smūgių ūmai ištiesė senąjį hajorą į žolyną.

(Bus daugiau)

Mamytė labai dėkinga

Mamytės gimtadienio pro-ga užrašiau jai "Keleivį." Ji labai dėkinga ir sako: "Gera mano dukrelė, la-bai gera! Kad visos dukre-lės būtų tokios geros ir sa-vo mamytės užrašytų 'Ke-leivį.' Aš skaitau naudingus patarimus Moterų Skyriu-je, skaitau kitus įdomius straipsnius ir žinias. Man labai patinka 'Keleivis' — ačiū, dukrelė, ačiū..."

Sesės dukrelės, kodėl jums taip nedaryti? Už 4 dolerius "Keleivis" kas savaitę lankys jūsų ma-mytes per čius metus! Jos bus dėkingos, kaip yra dėkinga mano mamytė. Adresuokit taip:

Keleivis

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

PATARTINA VISIEMS ĮSIGYTI NAUJA VALGIŲ KNYGA

Su Tarptautine Virtuve, su Stalo Etiketu ir Kitomis Informacijomis

kurią paruošė ilgametė "Keleivio" Moterų Skyriaus vedėja M. Michelsonienė. Knygoje sudėta apie pus-trečio šimto įvairių receptų kaip gaminti įvairiausių valgius iš mėsos, žuvies, kiaušinių, kaip kepti įvai-rius pyragus ir ruošti gėrimus. Knygoje įdėta viso-kių naudingų patarimų apie virtuvės saikus, apie vitaminus, apie stalo etiketą ir panašius dalykus. Knygoje yra skyrius "tarptautinė virtuvė", kur paduo-dama apie šimtą įvairių tautų mėgiamiausių valgių "Nauja Valgių Knyga" turi 136 puslapių. Ji para-šyta aiškiai, visiems suprantama kalba. Jos kaina \$1.25. Užsakymus jau dabar priimam. Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

IVAIRENYBES

KODĖL ANGLIJA
ATIDAVĖ LIETUVĄ

Norvegų "Norges Handels og Sjøfartstidende" laikraštis liepos 24 d. numery atskleidžia įdomų istorinį da-lyką. 1942 m. kronprincas Olav laišku klausė Amerikos prezidento Roosevelt, ar tiesa, kad Sovietų Sąjunga pareikalavusi sau sričių Šiaurės Suomijoje, Šiaurės Švedijoje ir Šiaurės Norvegijoje. Britų vyriausybė, taip buvo rašoma toliau laiške, sutikusi su Estonijos, Latvijos ir Lietuvos okupacija reikšdama viltį, kad Sov. Sąjunga tuo pasitenkins ir daugiau nereikalas. Prezidentas Rooseveltas į tai atsiliepęs, kad jis nieko apie tai nežina; jis esąs nusistatęs prieš Pabaltijo įjungimą į Sovietų Sąjungą, nes Sovietai galėtų po to imti reikėti ir naujus reikalavimus.

Kažin, ar Churchillui šiandien yra aišku, kad kaip vilko nepasotinsi numetęs jam gabalą mėsos, taip ne užkūsi jį gerkles komunistams atiduodamas jiems vieną ar kitą kraštą: jie vis ieškos naujo grobio.

ATPIGINTI SILUVOS
ATLAIDAI

Lietuvoje nuvykusiems į Siluvą, į Švč. Panelės Marijos šventę buvo teikiami "visuotini atleidai".

Amerikoje gyvenantiems lietuviams Siluva dabar nepasiekiamą, to dėl Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos vadovybė sumanė išrūpinti "visuotinius atleidus" nereikalaujant vykti į Siluvą. Nors šiandien viskas brangsta, bet minėtai federacijai pavyko gauti tų atleidų atpi-

ginimą.

"Draugas" rugpjūčio 31 d. numery pranešė, kad Popiežius sutiko suteikti visuotinius atleidus visiems, kurie rugšėjo 8 d. dalyvaus šiluvinės Švč. Panelės Marijos šventėje: išlausys mišių, atliks išpažintį, priims šv. Komuniją, dalyvaus tą dieną surengtose procesijose.

Taigi šiemet šitie atleidai tikrai atpigę.

Šitam žygiui pasisekus, gal būti ta pati federacija imsis atpiginti ir žemaičių Kalvarijoj gaunamus "visuotinius atleidus".

Ne pro šalį būtų pamąginti Amerikoje atpiginti ir Liurdo stebuklus, bet tam gal užprotestuotų vietos dvasiškija, nes tas pakenktų jos biznui.

Katalikas

UKRAINIEČIAI KANADOS
PARLAMENTE

(LAIC) Penki ukrainiečių kilmės kanadiečiai yra Kanados parlamento nariais. Dominijū Parlamente Ontario valstybėje tarpe kitų atstovauja šie du ukrainiečiai — Michael Starr — Starchevsky ir Dr. Ivan Kucherpas, abu konservatoriai, iš Alberto valstijos į parlamentą įeina ukrainietis Ambrose Hulovach (Social Credit partijos), Fred Zaplithy, socialistas ir Mykola Madziuk konservatorius, abu iš Manitobos. Michael Starr yra John Diefenbaker kabinete darbo ministeriu.

Lietuvius dr. Pr. Ancevičius šiemet pirmą kartą stotė savo kandidatūrą, bet negavo reikalingo balsų skaičiaus.

Ameriką atradus, Europoje iš rusų, maišas, medvilnės, tabakas. Amerikos atsirado bulvės, kuk-

RODYS SKOTŲ PYPKES IR SOKIUS

Seniausio Didž. Britanijos "Royal Highland" pulko 100 vyrų, pasipuousių meškinėmis kepurėmis, atvyks į Ameriką ir čia per 11 savaitių 55 miestuose rodys skotiškas pypkes ir sokius. Jų vadovas majoras Claud MacBeth Moir tvarko minėto pulko karių vaizduojančius žaislelius.

VOKIETIJA

Kodėl kiti moka mažiau?

Mes turime mokėti Bendruomenės mokesčio 50 fenigų mėnesiui. Jei kas nemoka, tas negauna ir Balfio duodamos pašalpos. Pernai prieš Krašto Tarybos rinkimus mus buvo aplankęs J. Stanaitis. Jis tada viešai pareiškė, kad jo žiniomis Valerio prieglaudose seneliai bus atleisti nuo mokesčio, nes dauguma jų yra ligoniniai. Bet tos "malonės" mes dar nesulaukiame, nors Stankaitis ir pats dabar yra Krašto valdyboje.

Kitų tautų seneliai daug mažiau temoka. Stai latviai temoka tik tie, kurie dirba. Lenkai moka mėnesiui 20 fenigų, ukrainiečiai 10 fen., jugoslaviai 10 fen., rusai 25 fen., gal tik estai moka tiek, kiek mes, bet jie šiemet yra gerai remiami.

Visi turi mokėti už bulvių skutimą 30 fen. per mėnesį, bet kitų tautybių vadovybės pasirūpino ir suteikė palengvinimų. Tai kodėl negalėtų ir mūsų Bendruomenės Krašto Valdyba tuo pasirūpinti. Mes būtume jai labai dėkingi.

Dėkoju

Nuoširdžiai dėkoju ponams M. A. Pelkams už man atsiųstą "Naujienas" ir iš Bostono prisuntusiam knygųčių pasiskaityti.

J. Karpavičius

LENKŲ SKAIČIUS
AMERIKOJE

(LAIC) Lenkų - amerikiečių kongresas paskelbė savo apskaičiavimus, kiek 19-50 metais lenkų buvo Amerikoje. Kongreso skaičiavimu tais metais iš 150,697-361 gyventojų Amerikoje buvo 6,372,000 amerikiečių

lenkų kilmės, kas sudaro 4.25% visų JAV-bių gyventojų skaičiaus. Daugiausia lenkų gyveno New Yorko valstijoje — 1,230,000, Illinois valstijoje užėmė antrą vietą su 836,000 lenkų kilmės gyventojais, Pensilvanijos valstijoje esą 787,000 lenkų kilmės žmonių. Lenkai Amerikoje šiuo metu turi 8 dienraščius ir 25 savaitraščius.

GEGUŽINĖS

Gegužinė, gegužinės yra kokia pasismaginimo iškykla, kur į dažniausiai atvira, atvira ir labiau gamtiška vieta. Ir ten gegužininkai gegužinauja, smagi-nasi.

Gerokai seniau Lietuvoje iš dvarų gegužinės žodį buvo benustelbiąs lenkiškas žodis majuvka, bet su nepriklausomybe jis žmonėse visiškai išnyko. Amerikoje gegužinės vietoje mėgstama paangluodami sakyti piknikas, kur ir kada piknikininkai piknikauja. Tik dabar ir Amerikoje, Kanadoje vėl grįžo žodis gegužinė, nors ir dar kartais sumatūs reklamų mėgėjai, kad jų ruošiamos gegužinės geriau pasisektų, jas barbarizavę piknikais vadina. Jei kartais kitas pasakytų "kaip pavadinsi, taip nepagadinsi", tai tokiame ir šitoks sakinyss bus "lietuviškiausias": "Jis su savo leidi išdravavo piknikan beno išgirsti, viskės burnelę išmesti, su frentais susitikti ir padancuoti".

Artimas

NAUJI RASTAI

TAIKA ATEINA Į SLE-
Nį, romanas, parašė Irena Joerg, 138 pusl., Nidos kny-gy klubo leidinys (I Land-broke Gardens, London W II, England.

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTINIAMS
PERSIŪSTI Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ,
ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRAŠTUS YRA
Parcels To Russia, Inc.

1530 BEDFORD AVE. BROOKLYN 16, N. Y.

Tel.: INgersol 7-2722, INgersol 7-6465

Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.

Siuntiniai išsiunčiami skubiai.

PRIĖMIMO PUNKTAS:

NEW YORK CITY, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540

MOSŲ SKYRIAI:

DETROIT 12, Mich., 11601 Jos. Campau Ave. Tel. TO 8-0286

HARTFORD, Conn. 651 Albany Ave. Tel.: CHapel 7-5164

LOS ANGELES, Calif., 121 So. Vernon Ave. DUNkirk 5-6550

PHILADELPHIA 23, Pa., 832 No. 7th St. Tel. WA 3-1747

CHICAGO, Illinois, 3741 W. 26th St., Tel. CR 7-2126

NEWARK, New Jersey, 263 Market St., Tel.: MA 2-6937

SKAITYTŲJŲ BALSAI

Daugiau panašių straipsnių

Atidžiai perskaiciuok š. m. "Keleivio" 17 Nr. tilpusį straipsnį "Parlamentų motina". Jame plačiai nušviesta Anglijos parlamento rinkimai ir opozicijos vaidmuo. Anglai moka gerbti išrinktą valdžią, bet ir nesilijo ją kritikuoti. Niekas negalvoja ruošti politinių perversmų, opozicija už valdžios kritikavimą nesodina į kalėjimus, bet dar jai moka atlykinti.

Panašių straipsnių reikėtų ir daugiau patalpinti. Iš jų galėtų pasimokinti ir gruodžio 17 brakonieriai, kaip reikia gerbti žmonių išrinktą valdžią. Įsiamoninti, kad valdžios pakeitimui yra demokratiški rinkimai, o ne kariškas perversmas. Opozicijos vieta ne kalėjime ar koncentracijos stovyklose sėdėti, bet sekti valdžios klaidas ir ją priversti pasitaisyti. Žvilgtelėti į praeitį, matome kaip brakonieriai "apsivalė" nuo opozicijos ir vėliau pridirbo tiek klaidų, kad dar ir šiandien neturi drąsos prie jų prisipažinti ir bijosi kritikos, kaip velnias kryžiaus.

Z. Žilvitis

Kovok prieš visokias armijas

Gerbiamieji, mano prenumera pasibaigė, to dėl siunčiu \$14.50 ir prašau juos šitaip pasiskirstyti: Metinė prenumerata \$4, 1958 metų kalendorius 50c., \$5 Maikiui ir \$5 Tėvui. Tevas, teisybė, nekovoja su juodąja armija, bet jis visgi duoda ir kailį raudonajai. Tik Maikis yra visais požiūriais bravo vyras, nes jis lupa visokias — juodas ir raudonas armijas, ir to dėl turi daug priešių. Nelengva būti jo vietoje.

John Batkevich

Chicago, Ill.

KAS TIE GERMANAI

Germanų vardas yra kilęs iš keltų kalbos ir reiškia kaimyną. Per vakarinę Europą, kur stovi Prancūzija, teka didelė Reino upė. Nuo Lietuvos pusės žiūrint, už Reino gyvena šiandien jau išnykusi didelė keltų tauta, o vadinamieji germanai tuokart nuo saurės jau buvo prieję Reiną, žinoma, projektuodami toliau brautis, per tą upę keliantis. Ilgai keltai kaimyniavo su atėjusiais, tuos atėjūnus praminėdami germanais.

Germanų giminę sudaro: senovės gotai ir šiandienykščiai anglai, danai, norvegai, olandai, švedai, vokiečiai.

Kaimynas

Jieškojimai

Paieškau Antano Miklosio, kilusio iš Mikolajūnų kaimo, Vilniaus apsk. Atvyko į Kanadą, o paskui persikėlė į Philadelphia, Pa. Turiu žinių iš Lietuvos. Jis pats ar jį žinantįjį atsiliepkite adresu:

Jonas Parafinavičius

65 Pinehurst Ave.

Providence, R. I.

(39)

Gimė Lietuvoje paiesko Šimkies

Marijonos iš Šimkaus Jono, gimusio 1926 metais ir vokiečių iš-
vesto iš Aleksoto į Vokietiją. Jis dirbo muilo fabrike Chemnitz. Jis pats ar apie jį žinantįjį atsiliepkite adresu:

Mrs. Mary Armiskas

42 Stagg St.,

Brooklyn 6, N. Y.

(37)

NAUJIENA!!!

Pinigai persiunčiami į Sov. Sąjungą, Lietuvą, Latviją, Estiją. Pilnai garantuojame ir oficialiai — 100 rublių — \$10. Persiuntimas atsieina \$5. Perlaidos didžiausia suma \$50, bet galima užsakyti perlaidų kiek norima.

GRAMERCY

744 BROAD STREET
Room 925

NEWARK, N. J.

Licensed and Bonded by
N. J. State Banking Com.NAUJAS VERTINGAS SIUNTINYS Į LIETUVĄ
IR SOVIETŲ RUSIJĄ

3.2 metrų 140 cm. pločio melsvos grynos vilnos, patvarios ir šiltos medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui;
4 metrai 80 cm. pločio šviesios medvilninės medžiagos, tinkančios moteriškam kostiumui ar marškiniams;
2 kamuoliukai siuvimo siūlų; 1 kamuoliukas šilkinių siūlų;
1 pora šilkinių kūkailinių pantapių; 1 dėžutė 90 tablečių gryno lecitino; 1 pakelis 30 tablečių vitaminių Polyvit.

Siuntinėlio kaina į kurią įeina muitas, persiuntimo ir apdraudimo išlaidos:

į Lietuvą — \$39, į S.S.S.R. ir Sibirą — \$40.

Siuntėjas gaus pakvitavimą su gavėjo parašu. Nuo užsakymo dienos siuntinėlis nueis į Lietuvą per 6 savaites, o į Sibirą — 8 savaites, o gal ir greičiau, nes Balfio patyrimu kai kurie vaistų siuntinėliai iš Miuncheno ir iš Šveicarijos į Lietuvą nuejo per 2 savaites. Jei siuntinėlis žūtų, užsakytoji bus grąžinti pinigai.

Užsakymus ir pinigus siųsi: United Lithuanian Relief Fund of America, 105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

DEGTUKAI

Tas žodis yra nesenas, atsiradęs dviem keliais: mūsų rašomosios kalbos tėvo Jono Jablonskio - Rygiškio Jono padarytas ir savo keliu paprastų žmonių, taigi liaudies išgalvotas. Jablonskis būdavo atsargus įvairiems reikalams lietuviškus įvardus (terminus) išgalvodamas, ir užtat gausybė jo įvardų yra labai taikliai ir lietuviškai padarytų Kokia gi istorijėlė su žodžiu degtukas?

Jau padaręs žodį degtukas, Jablonskis kartą važiavo į Raseinius seniai, dar Rusijos caro laikais. Vėžė jį žemaitis. Norėdamas patirti ar kartais ne lietuviškam serčikui ar cerčikui vadinti kaimiečiai neturėtų kokio lietuviško vardo, Jablonskis išsitraukia popirusus, pats vieną įsikanda ir duoda žemaičiui, tyčia degtukų iš kišenės neišimdamas ir įkyriai laukdamas, gal žemaitis neiškentęs ką gero prasišars.

Ir štai žemaitis, matydamas vežamąjį degtukų neišimant, o pats jų neturėdamas, sako:

"Bet, ponai, degtukų tai ir neturėsimė".

Jablonskis, žinoma, tuoj išsitraukė degtukus, ir jiedu užsidedę popirusus. Šitaip Jablonskiui pasisekė patikrinti, kad jo paties padarytas žodis degtukas ir yra gerai padarytas, ir net jau pačių žmonių susikurtas.

Tą istorijėlę Jablonskis gyvas savo mokiniams ir studentams būtinai primindavo ir pasisakydavo, kaip tada jis nudžiugęs, išgirdęs žemaitį degtuko vardą išstojantį, ir jam nebelikę abejonių, kad žodis degtukas tikrai geras ir praktiškas.

Reikia atsiminti, kad ne tik kalbos specialistai kuria įvardus, bet ir pati liaudis ir net tobulai. Taip buvo per amžius.

Kaimynas

Jei tavo draugas ar kaimynas neskaito "Keleivio", paragink išsiųsti. Kaina me-tams tik \$4.

MES ATLIEKAM ...

VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei tamstoms reikia—

- ◆ BIZNIO KORCIUKIŲ
- ◆ SPAUSDINTŲ VOKŲ
- ◆ LAISKŲ SU ANTALVIAIS
- ◆ BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ
- ◆ PROGRAMŲ ar PLAKATŲ

"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 East Broadway, South Boston 27, Mass

Vedybos

Vedybų tikslu noriu susipažinti su vyru tarp 55-65 metų. Aš pranešiu apie save žinią per laiką. Rašyti: Mrs. A. Godas

44 Aspinwall Rd.
Dorchester 24 Mass. (38)

Vedybų tikslu noriu susipažinti su lietuviu. Gali būti našlė arba persikūrusi. Pageidautina ne senesne 55 m. Aš esu 33 m., gyvenu Kanadoje. Susidomėjusius rašykite:

B. L.
P. O. Box 477
Wawa, Ont., Canada (37)

Vedybų tikslu noriu susipažinti su gera moterimi, iki 50 metų amžiaus, mokancia vairuoti automobilį, turinčia kiek pinigų. Aš turiu dvi farmas ir esu vienas. Esu lietuvis. Gali atsiliepti ir iš naujai atvažiavusių. Rašykite: Tony Pedersky

R R 1
Custer, Mich. (39)

Ką iš tikrųjų daro
NEW ERA
Ir kaip ji atsirado

Sveikatos įstaigos pataria užlaikyti sveikata daržovėmis ir vaisiais, o ne vaistais chemikalais. NEW ERA išdirbė pasėkminę gal naudota tą principą gamindamas misionį galvai mazgo iš tam tikrų vaisių. Tarp moterų čia garbės, kad vartojant NEW ERA plaukai pavirsta į šilkus ir tampa labai stiprūs. Išpurtos garbanos nesuliedžia ir daugiau mėnesio laika ir jos raus, kad tai yra negirdėtas dalykas. Daug kas sako, stebuklingas.

Reikalavimai: \$2 už 8 oz butelį. Kanadoje \$225.

S. BITAUTAS

327 E. Exposition Denver, Colo.

BRUKNĖS LAPAI

Bruknės lapai yra vartojami nuo betvarkingo slapimomosi, nuo akmenų liūčių augimo, inkstų uždegimo, puslės nendrismo neveiklumo ir slapimomosi kanalo. \$2 sv.

Trukžolių šaknys nuo patūkimo, pasijudindimo, skaudėjimo po krūtine, dieglių. Suteikia prakaitavimo ir atkosėjimą. Kaina \$3.00 svr.

Pelynos žolė nuo plaučių neveiklumo, geltigės, karščiavimo, drugio ir nuo gumbo pastkėlimo, taiso vidurius jas geriant, duoda apetita geresnį. Kaina \$2.00 svaras.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway

South Boston 27, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ
AMERIKOJE

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darbui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateitčiai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

DR. M. J. VINIKAS

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

296 Silver Street
South Boston 27, Mass.